

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Rješenje

**po Zahtjevu za pokretanje postupka protiv Guma M d.o.o. Mostar, Bosna i Hercegovina i
Renault Nissan Slovenija d.o.o. Ljubljana, Republika Slovenija podnesenog od strane
gospodarskog subjekta Autohit d.o.o Sarajevo, Bosna i Hercegovina**

**Sarajevo,
listopada, 2022. godine**

Broj: UP-01-26-2-53-44/21
Sarajevo, 12. listopada 2022. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 32. stavak (1) i (2), te članka 42. stavak (2) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 48/05, 76/07 i 80/09), i članka 105. Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), a po Zahtjevu za pokretanje postupka gospodarskog subjekta Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, protiv gospodarskih subjekata Guma M d.o.o, Bišće polje b.b., 88 000 Mostar i Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija, radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka a), b) i c) Zakona o konkurenciji, zaprimljenog dana 10. prosinca 2021. godine pod brojem: UP-01-26-2-53-1/21 na 110. (stotinudesetoj) sjednici održanoj dana 12. listopada 2022. godine, donijelo je sljedeće

R J E Š E N J E

1. Odbija se Zahtjev gospodarskog subjekta Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, podnesen protiv gospodarskih subjekata Guma M d.o.o, Bišće polje b.b., 88 000 Mostar, Bosna i Hercegovina, i Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija, radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka a), b) i c) Zakona o konkurenciji, kao neutemeljen.
2. Odbija se zahtjev gospodarskog subjekta Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, Bosna i Hercegovina za naknadom troškova postupka, kao neutemeljen.
3. Nalaže se gospodarskom subjektu Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, da nadoknadi troškove postupka gospodarskom subjektu Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija u ukupnom iznosu od 3.474,90 KM (slovima: tri tisuće i četiri stotine sedamdeset četiri konvertibilne marke i devedeset feninga) u roku od 8 dana od dana prijema ovog rješenja.
4. Obvezuje se gospodarski subjekt Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, Bosna i Hercegovina da plati administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM (slovima: tisuću i petsto konvertibilnih maraka) u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine u roku od 8 dana od dana prijema ovog Rješenja.
5. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je, dana 10. prosinca 2021. godine zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka, zaprimljen od strane gospodarskog subjekta Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva ili AUTOHIT), pod brojem: UP- 01-26-2-53-

1/21, radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak (2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) od strane gospodarskih subjekata Guma M d.o.o. (u daljnjem tekstu: GUMA M), Bišće polje b.b. 88 000 Mostar i Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija (u daljnjem tekstu: RENAULT NISSAN SLOVENIJA) ili (u daljnjem tekstu za oba: Protivna strana).

Sa Zahtjevom za dopunom Zahtjeva Konkurencijsko vijeće se Podnositelju zahtjeva obratilo dana 22. prosinca 2021. godine, aktom broj: UP-01-26-2-53-2/21, i dana 20. siječnja 2021. godine, aktom broj: UP-01-26-2-53-4/21.

U ostavljenom roku Podnositelj je dostavio traženo dana 30. prosinca 2021. godine aktom broj: UP-01-26-2-53-3/21, te dana 10. veljače 2022. godine aktom broj: UP-01-26-2-53-4/21.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnositelju zahtjeva, izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu članka 28. stavak (3) Zakona, dana 14. ožujka 2022, aktom broj UP-01-26-2-53-7/21.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su gospodarski subjekti Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, Guma M d.o.o, Bišće polje b.b., 88 000 Mostar i Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija.

1.1. Gospodarski subjekt Autohit d.o.o. Sarajevo

Prema Izvodu iz sudskog registra Općinskog suda u Sarajevu, gospodarski subjekt Autohit d.o.o. upisan je u sudski registar pod identifikacijskim brojem: 42004240005, a kao osoba ovlaštena za zastupanje upisan je gosp. Haris Hadžiavdagić, direktor. Temeljne registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta AUTOHIT je uvoz, prodaja i servisiranje vozila;

Gospodarski subjekt Autohit ima zaključen Ugovor o uvozu i distribuciji vozila marke „Nissan“ sa gospodarskim subjektom Renault Nissan Slovenija d.o.o. Dunajska cesta 22., 1000 Ljubljana, Republika Slovenija.

1.2. Gospodarski subjekt Renault Nissan Slovenija d.o.o. Ljubljana

Prema Izvodu iz sudskog registra Okružnog suda u Ljubljani, gospodarski subjekt Renault Nissan Slovenija d.o.o. Ljubljana, upisan je u sudski registar pod matičnim brojem subjekta upisa: 1701371000, a kao osoba ovlaštena za zastupanje upisan je gosp. Dragan Gašić, direktor.

Gospodarski subjekt Renault Nissan Slovenija d.o.o. Dunajska cesta 22., 1000 Ljubljana, Republika Slovenija ima zaključen Ugovor o uvozu i distribuciji vozila marke „Nissan“ sa gospodarskim subjektom Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, te Ugovor o uvozu i distribuciji vozila marke Renault, Dacia i Nissan sa gospodarskim subjektom Guma M d.o.o, Bišće polje b.b., 88 000 Mostar.

1.3. Gospodarski subjekt Guma M d.o.o. Mostar

Prema Izvodu iz sudskog registra Općinskog suda u Mostaru, gospodarski subjekt Guma M d.o.o. upisan je u sudski registar pod identifikacijskim brojem: 4227111640008, a kao osoba ovlaštena za zastupanje upisan je gosp. Mario Vujević, direktor. Temeljne registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta Guma M je uvoz, prodaja i servisiranje vozila;

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u postupku primijenilo odredbe Zakona, Odluke u definiranju vladajućeg položaja („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10), Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku, u smislu članka 26. Zakona.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između europskih zajednica i njegovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine s druge strane („Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori“ br. 10/08 - u daljem tekstu: Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju) odredba čl. 71. o primjeni kriterija i pravne stečevine Europske unije, te članka 43. stavak (1) Zakona, omogućuju Konkurencijskom vijeću u svrhu ocjene danog slučaja, da može koristiti sudsku praksu Europskog suda pravde i odlukama Europske komisije.

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Podnositelj Zahtjeva u svom Zahtjevu navodi sljedeće:

U svom Zahtjevu, Podnositelj zahtjeva, opisuje činjenično stanje i okolnosti koje su razlog za podnošenje Zahtjeva, te u kratkim crtama navodi sljedeće:

Gospodarski subjekt AUTOHIT d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b., 71 320 Vogošća, Sarajevo, zastupan po direktoru Harisu Hadžiavdagiću, a on po punomoćniku Sanelu Neziriću, odvjetniku iz Sarajeva radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak 2. točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji BiH podnosi Zahtjev za pokretanje postupka radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja protiv gospodarskog subjekta GUMA M d.o.o. Mostar sa sjedištem u Mostaru u Bišće polje b.b., 88 000 Mostar, i gospodarskog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija.

U dostavljenom zahtjevu zlouporaba vladajućeg položaja se ogleda u radnjama definiranim:

- člankom 10. stavak 2. točka a), b), i c) Zakona o konkurenciji.

Kao mjerodavno tržište u ovom postupku označava cijelo područje Bosne i Hercegovine.

- Ugovorom o uvozu i distribuciji zaključenim između RENAULT NISSAN SLOVENIJA, kao ovlaštenog trgovca, i gospodarskog subjekta AUTOHIT obuhvaćena je prodaja novih vozila marke Nissan i originalnih rezervnih dijelova, a radi distribucije, popravaka i održavanja vozila marke Nissan.
- Podneskom od 5.2.2020. godine upućenim RENAULT NISSAN SLOVENIJA, AUTOHIT je izrazio spremnost da postane član mreže ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova, a za područje BiH, te je u tom smislu od Renault Nissan Slovenija, zatraženo dostavljanje kvalitativnih i kvantitativnih kriterija za primanje u navedenu mrežu (u punom opsegu), te opis postupaka validacije odnosnih kriterija.
- AUTOHIT je iskusan trgovac u ovoj industrijskoj grani i to sa već postojećim odnosom sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA, nije bio u mogućnosti nigdje na Internetu pronaći objavljene kvalitativne i kvantitativne kriterije za primanje u navedenu mrežu, kao niti opis postupaka validacije odnosnih kriterija, a zbog čega je i zatražio dostavljanje istih u punom opsegu.
- RENAULT NISSAN SLOVENIJA je odgovorio i uputilo AUTOHIT da predmetni podnesak prosljede GUMA M kao ovlaštenom uvozniku i distributeru za oba branda za teritoriji BiH, budući da je isti odgovoran za prodajno-servisnu mrežu u Bosni i Hercegovini.
- Kako je nakon toga nastupila situacija povodom COVID-19 bolesti, AUTOHIT nije smatrao partnerskim nastavljati komunikaciju po ovom pitanju dok se situacija barem donekle ne konsolidira.
- Nakon što se situacija povodom COVID-19 bolesti donekle konsolidirala, dana 03.07.2020. godine, AUTOHIT uputio je dopis kojim je ponovio svoj zahtjev, ovog puta tražeći od GUMA M dostavljanje kvalitativnih i kvantitativnih kriterija (također u punom opsegu), te opis

postupaka validacije odnosnih kriterija. Odnosni dopis dostavljen je i na pažnju RENAULT NISSAN SLOVENIJA, koji su time bili upoznati sa ovim postupanjem.

- Na ovaj podnesak od 3.7.2020.godine, GUMA M nije dostavio odgovor, niti se na bilo koji drugi način očitovao.
- Dana 25.9.2020.godine AUTOHIT je ponovno uputio dopis RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a u kojem je istaknuto kako od strane GUMA M nije dostavljen bilo kakav odgovor, odnosno nisu dostavljene bilo kakve informacije o kriterijima koji se trebaju ispuniti, a kako bi AUTOHIT postao član mreže ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine.
- Odnosnim je dopisom AUTOHIT upozorio da mu je time onemogućen pristup tržištu ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine.
- Kako bi se otklonila zloupotreba vladajućeg položaja ograničavanjem tržišta od strane gospodarskog subjekta GUMA M, te spriječilo daljnje ograničavanje tržišta i tehničkog razvoja tržišta na štetu potrošača, AUTOHIT zatražio je da mu se (s obzirom da su se temeljem gore navedenog stekle izvanredne okolnosti temeljem kojih isto nije zabranjeno) odmah omogući ulazak u mrežu ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za zemljopisno područje dijela Bosne i Hercegovine - Kanton Sarajevo, a radi distribucije, popravaka i održavanja vozila marki Renault i Dacia na dijelu zemljopisnog područja Bosne i Hercegovine - Županija Sarajevo. Dodatno, AUTOHIT izrazio je razumijevanje da ulazak može biti uvjetan - s potrebom ispunjenja primjenjivih kvalitativnih kriterija u određenom, objektivno dogovorenom roku.
- Naime, kako se dalje navodi prije svega je nesporno daje gospodarski subjekt GUMA M na temelju zaključenih ugovora, jedini ovlašten (ekskluzivni) importer (uvoznik) vozila marki Renault i Dacia za područje BiH, te isti nema konkurenata na tržištu uvoza i veleprodaje vozila marki Renault i Dacia za područje BiH, budući da se ista isključivo mogu nabavljati od gospodarskog subjekta GUMA M, odnosno drugi gospodarski subjekti iz BiH ne mogu uvoziti i prodavati vozila marki Renault i Dacia iz neke druge zemlje Europe, jer proizvođač ne dozvoljava uvoz za dalju prodaju vozila osim importera-uvoznika, odnosno GUMA M.
- U međuvremenu, podneskom od 1.10.2020.godine, gospodarskom subjektu AUTOHIT od strane GUMA M je dostavljen odgovor na podnesak od 5.2.2020. godine u kojem se navodi kako je cijeli sustav distributivne mreže trenutno u procesu reorganizacije, te se navodi kako finalizaciju procesa očekuju najkasnije do 1.12.2020. godine, nakon čega će obavijestiti AUTOHIT o sadržaju traženih selektivnih kriterija.
- Iz ovoga proizlazi da u tom času nisu postojali nikakvi kriteriji, a niti službeno uspostavljeni postupak validacije ulaska u mrežu, nego da će isti biti uspostavljeni tek nakon 1.12.2020. godine!
- Nadalje i podneskom od 16.10.2020.godine RENAULT NISSAN SLOVENIJA je poslao pismo upozorenja u kojem je istaknuto kako GUMA M ima obvezu slanja kriterija selektivnosti zainteresiranim aplikantima proizilazi iz činjenice da se bosanska MVBER koja se temelji na Uredbi EU 1400/2002, može tumačiti sukladno Explanatory Brochure uz Uredbu 1400/2002 gdje Europska komisija u okviru odgovora na pitanje broj 73. navodi da dobavljači trebaju upoznati zainteresirane distributere o kriterijima selekcije svugdje, gdje se primjenjuje kvalitativni sustav selektivne distribucije.
- U konačnici se navodi kako GUMA M kao uvoznik nije dužna da javno objavljuje kvalitativne kriterije, ali ih može (i mora) učiniti dostupnim zainteresiranim distributerima, te da odbijanje slanja kvalitativnih i kvantitativnih kriterija selektivnosti, odnosno neuspjeh odgovoriti na takav upit, moglo bi se tumačiti kao povreda pravila tržišnog natjecanja, odnosno nedozvoljenu tzv. „hard-core” restrikciju konkurencije u smislu sprečavanja ulaska potencijalnog aplikanta na mjerodavno tržište.
- Dakle, u tom času i RENAULT NISSAN SLOVENIJA jasno daje do znanja da i sama smatra kako nastala situacija predstavlja nedozvoljenu tzv. „hard-core“ restrikciju konkurencije u smislu sprečavanja ulaska potencijalnog aplikanta na mjerodavno tržište. Nažalost, osim ovog stava, ništa po tom pitanju stvarno nije učinjeno nego su se gore istaknute povrede po članku 10. Zakona o konkurenciji nastavile.

- S obzirom na nastalu situaciju, u sljedećem podnesku od 20.10.2020. godine AUTOHIT navodi kako se iz prethodnog podneska GUMA M od 1.10.2020. godine može zaključiti kako zapravo s obzirom na naprijed navedeni odgovor, u suštini ne postoje nikakvi kriteriji koji bi uvjetovali priključenje mreži ovlaštenih distributera i servisera vozila Renault i Dacia, pa se s tim u vezi zahtijeva da se gospodarskom subjektu AUTOHIT omogući ulazak u mrežu ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine.
- Odnosni dopis dostavljen je i na pažnju RENAULT NISSAN SLOVENIJA, koji su time bili upoznati sa ovim postupanjem.
Ovim u suštini AUTOHIT ponavlja zahtjev postavljen prema RENAULT NISSAN SLOVENIJA, dopisom od 25.9.2020.
Međutim, RENAULT NISSAN SLOVENIJA se na ovaj dopis osobno nije očitovala ni na koji način!
- Dana 3.11.2020.godine konačno su od strane GUMA M dostavljeni selektivni kriteriji i za Renault i za Daciju gospodarskom subjektu AUTOHIT, te je za svaki od pojedinih kriterija naveden rok za usklađivanje ukoliko kod nekog gospodarskog subjekta ne postoji usklađenost po svakom pojedinom kriteriju. O kakvim se kriterijima radi AUTOHIT ne zna, jer je očigledno da ovo nisu kriteriji koji su se očekivali nakon 1.12.2020. po finalizaciji procesa reorganizacije mreže. Npr. u DACIA kriterijima stoji da se mora štiti brand RENAULT (!?)
- Dodatno, ni o kakvoj reorganizaciji mreže AUTOHIT nije obaviješten od strane niti GUMA M niti RENAULT NISSAN SLOVENIJA.
- Ujedno ukazujemo da je temeljem ovih kriterija omogućeno momentalno priključivanje mreži jer u njima stoji daje samo neke od njih potrebno ispuniti odmah - a AUTOHIT je utvrdio da ih ispunjava (Korporativni oblik i Kandidatura - budući AUTOHIT već jest član NISSAN mreže!).
- Dodatno, za kriterij Financijske solidnosti navedeno je da ih mora ispunjavati operativna kompanija koja ima distributerski ugovor sa RENAULT-om (!?) - pa onda, ili AUTOHIT sklapa ugovor izravno sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA, ili nije na njemu da ispunjava ove financijske kriterije?
- Kako RENAULT NISSAN SLOVENIJA, nije odgovorio na dopise od 25.9.2020. i 20.10.2020., te s obzirom da nikakve popratne informacije u odnosu na zatraženi opis verifikacijskog postupka nisu zatražene, dana 26.1.2021 .godine AUTOHIT je ponovo uputio podnesak RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a kojim je isti ponovo upoznat sa zlouporabom vladajućeg položaja od strane GUMA M kao jedinog ovlaštenog (ekskluzivnog) importera (uvoznika) vozila marki Renault i Dacia za područje BiH.
- Također je napomenuto da je zapravo nebitno da li kriterija uopće nema (kako je to tvrdio GUMA M) ili ih ipak ima (kako je to GUMA M naknadno dostavio), jer u oba slučaja nema razloga za odgodu ulaska u mrežu jer prema dokumentu koji je bio dostavljen od strane GUMA M, sve da je i valjan, jedina dva kriterija čije se ispunjavanje momentalno traži jesu bili Kriterij Korporativnog oblika i Kriterij Kandidature - a njih oba AUTOHIT ispunjava.
S obzirom na navedeno, ponovljen je zahtjev za momentalno priključenje mreži.
- Dana 2.3.2021.godine, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dostavio odgovor na dopis od 26.1.2021.godine u kojem je između ostalog istaknuto kako za članstvo u mreži ovlaštenih distributera i servisera nije dovoljno samo ispunjavanje kriterija 1.1. i 1.2. za koje je propisano u pogledu roka-nema odlaganja, već je naveo da svi uvjeti navedeni u selektivnim kriterijima moraju biti strogo ispunjeni, a za dalje informacije za članstvo u mreži, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je ponovo uputio AUTOHIT da se obrati gospodarskom subjektu GUMA M kao uvozniku oba brenda, i Renault i Dacia.
- Samim time RENAULT NISSAN SLOVENIJA, je i sa svoje strane nastavio zlouporabu vladajućeg položaja, a što je zabranjeno člankom 10. Zakona o konkurenciji jer je priključenje mreži uvjetovao uvjetima koji ne postoje!
- Dana 18.03.2021 .godine AUTOHIT je uputio i Renault Nissan Slovenija i GUMA M podnesak u kojem je jasno istaknuto sa kojim kriterijima od postavljenih selektivnih kriterija je AUTOHIT usklađen, a u pogledu ostalih kriterija jasno je istaknuto kako GUMA M nije ni

otpočela postupak validacije unutar kojeg bi AUTOHIT imao mogućnost dokazati sa kojim kriterijima je isti usklađen.

- Naime, u pogledu postavljenih kriterija pod tačkama 1.1. i 1.2. (Korporativni oblik i Kandidatura) isključivo je propisan rok-odmah/nema odlaganja, a za ostale je ostavljen duži rok, te gospodarski subjekt AUTOHIT sa ovim neodložnim kriterijima (1.1. i 1.2) i jeste usklađen.
- GUMA M kao ovlaštenu uvoznika za oba brenda za teritoriju BiH, uprkos traženju gospodarskog subjekta AUTOHIT, kako smo naprijed naveli, nije na bilo koji način otpočeo postupak validacije, te zatražio dokazivanje i ostalih postavljenih kriterija (u smislu potvrđivanja sa kojim još kriterijima gospodarski subjekt AUTOHIT jeste ili nije usklađen, naročito što je za ostale kriterije jasno ostavljen rok za usklađivanje), iako je gospodarski subjekt AUTOHIT, a kako to proizilazi iz priloženih podnesaka, isto jasno zahtijevao.
- Zaključno, AUTOHIT je utvrdio kako je jasno da se, formalno-pravno, a temeljem dostavljenih kriterija već prvi put obratio ispravnoj osobi, a to je „RENAULT“, i to još u veljači 2020. godine, jer pod kriterijem br. 1.3 nigdje ne piše da će „operativna kompanija“ imati ugovor s „uvoznikom na teritoriju BiH“.

Ponovljen je zahtjev za momentalno priključenje mreži, a jasno je navedeno i sljedeće:

„Ukoliko je potreban bilo kakav evaluacijski proces kandidature, na njega smo spremni no insistiramo da se pridržava uvjeta i rokova iz kriterija koji su nam na koncu dostavljeni.“

- Iako je, da ne bude ponovnih zabuda u interpretaciji, svoj zahtjev postavio jednako i na RENAULT NISSAN SLOVENIJA i na GUMA M, samo se RENAULT NISSAN SLOVENIJA očitovala na dopis od 18.3.2021.godine.

Očekivano, RENAULT NISSAN SLOVENIJA i dalje opravdava ponašanje GUMA M, no RENAULT NISSAN SLOVENIJA d.o.o. i nadalje ne otpočinje sa bilo kakvim evaluacijskim procesom, niti to čini GUMA M - iako su na isti bili više puta pozvani, a posljednji put podneskom od 18.3.2021.

- Dana 26.5.2021.godine AUTOHIT je uputio i Renault Nissan Slovenija, i GUMA M novi podnesak kojim ponavlja zahtjev za momentalno priključenje mreži upozoravajući kako nigdje u komunikaciji nije tvrdio da ne ispunjava kriterije, nego da je tvrdio da su za uključivanje u mrežu, s obzirom na sadržaj „kriterija“ koje je GUMA M naposljetku dostavio, mjerodavna samo dva kriterija dok ostali, sukladno sadržaju „kriterija“ koje je GUMA M na posljetku dostavio, mogu biti ispunjeni u rokovima koji se u odnosnim „kriterijima“ navode.
- Konačno, RENAULT NISSAN SLOVENIJA se očitovala na dopis od 26.5.2021. godine, potvrdivši: „Vama je već dostavljen dokument koji sadrži kriterije za prijem u distributivnu mrežu, a kako ste i tražili. Mi smo Vam također do sada ukazivali da nemate osnova tražiti momentalni prijem u mrežu distribucije bez ispunjenja svih kriterija, odnosno, da je Vaša interpretacija, da je navodno dovoljno ispunjenje samo dva kriterija, netočna.“
- Dodatno, skrećemo pozornost da se GUMA M nakon komunikacije od 06.11.2021. godine više nije ni na koji način komunicirao po ovom pitanju.

Slijedom svega navedenog, kako se u Zahtjevu navodi, AUTOHIT nema više drugih mogućnosti, no pokrenuti predmetni postupak.

Dakle, iz svega naprijed navedenog, jasno proizilazi da su gospodarski subjekti GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA zlorabili vladajući položaj ograničavanjem tržišta u smislu:

- članka 10. stavak 2. točka a) Zakona o konkurenciji, budući su (GUMA M d.o.o. Mostar direktno, a RENAULT NISSAN SLOVENIJA d.o.o. Ljubljana neizravno) nametnuli neloyalne trgovinske uslove kojima se ograničava konkurencija, na način da su povrijedili članak 3. stavak 1. Zakon o unutrašnjoj trgovini Federacije BiH („Trgovina se obavlja slobodno pod jednakim uvjetima na tržištu za sve trgovce sukladno sa zakonom, dobrim poslovnim običajima, principima lojalne konkurencije i trgovačkim pravilima, odnosno uzansama.“)

- članka 10. stavak 2. točka b) Zakona o konkurenciji, jer isti pravnom zaprekom onemogućuju ulazak na mjerodavno tržište gospodarskom subjektu AUTOHIT d.o.o. Sarajevo, te su time ograničili tržište i tehnički razvoj tržišta na štetu potrošača, jer su ograničili broj ovlaštenih trgovaca kod kojih se mogu kupiti i servisirati proizvodi marki Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini;

- članka 10. Stavak 2. točka c) Zakona o konkurenciji, budući primjenjuju različite uvjete za istu vrstu poslova za različite strane, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, kada gospodarskom subjektu AUTOHIT d.o.o. Sarajevo uvjetuju priključenje mreži ispunjavanjem različitih kriterija od onih koji se primjenjuju na ostale gospodarske subjekte.

Ovakvim ponašanjem GUMA M d.o.o. Mostar i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija, izravno je ugrožena osnovna djelatnost podnositelja zahtjeva, a koji posluje već duži niz godina i koji je između ostalog uvoznik novih vozila i originalnih rezervnih dijelova za marku Nissan na području Bosne i Hercegovine, pa se naprijed navedenim onemogućavanjem u pristupa mreži ovlaštenih distributera i servisera i za vozila Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova čini nenadoknativa šteta gospodarskom subjektu AUTOHIT d.o.o. Sarajevo.

Na temelju svega naprijed navedenog, podnositelj zahtjeva traži da Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, provede Zakonom predviđeni postupak te da donese rješenje kojim se utvrđuje zlouporaba vladajućeg položaja, te da gospodarskom subjektu GUMA M d.o.o. Mostar i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija odredi rokove za otklanjanje štetnih posljedica, odnosno da Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine naloži GUMA M d.o.o. Mostar i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija da zaključi ugovor sa AUTOHIT d.o.o. Sarajevo o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine, pod jednakim uvjetima utvrđenim u zaključenim ugovorima o prodaji i servisiranju Renault i Dacia motornih vozila sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini.

Posebno očekuje od Konkurencijskog Vijeća da izrekne gospodarskom subjektu GUMA M d.o.o. Mostar i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija kaznu propisanu Zakonom o konkurenciji BiH.

Uz dostavljeni Zahtjev Podnositelj zahtjeva je dostavio i dokaze na koje se poziva u Zahtjevu.

U dopuni zahtjeva zaprimljenoj dana 10. veljače 2022. godine pod brojem: UP-01-26-2-53-5/21, podnositelj zahtjeva je dostavio tražene dokaze, te naveo slijedeće :

U pogledu zaključenog Ugovora o uvozu i distribuciji za vozila brand Nissan zaključenog 1.1.2017.godine, izjašnjavamo se kako je navedeni ugovor zaključen na neodređeno vrijeme, a svaka ugovorna strana može raskinuti isti u najavljenom razdoblju od 24 mjeseca, ili ukoliko neka od ugovornih strana povrijedi odredbe navedenog ugovora.

Naime, prije više od trideset (30) godina, AUTOHIT je bio zastupnik Nissan vozila preko "AVTEHNA LJUBLJANA", budući daje naziv AUTOHIT ranije glasio "AVTEHNA SARAJEVO" d.o.o. Sarajevo, što je vidljivo iz aktuelnog izvoda iz sudskog registra AUTOHIT d.o.o. Sarajevo, odnosno vidljivo je da je rješenjem od 24.8.2006. godine izvršena promjena naziva firme "AVTEHNA SARAJEVO" d.o.o. Sarajevo, te je novi naziv subjekta upisa AUTOHIT d.o.o. Sarajevo.

Nakon toga, Renault je kupio 43% dionica Nissan u Bosni i Hercegovini, te je nakon toga AUTOHIT potpisao uvoznčki ugovor sa Renault Nisaan Hrvatska.

Nadalje, regiju Adriatic preuzima prodaju RENAULT NISSAN SLOVENIJA, sa kojima je AUTOHIT u končanici i potpisao navedeni uvoznčki ugovor za Nissan vozila u BiH dana 1.1.2017. godine i navedeni ugovor je još uvijek na snazi.

U kontekstu dostavljenog aneksa uz navedeni ugovor, ističemo da se isti odnosi na prodajne rezultate navedene za konkretnu fiskalnu godinu i na nove modele vozila.

Opseg zaključenog ugovora o uvozu i distribuciji vozila za brand Nissan se odnosi na prodaju NISSAN vozila, servisiranje istih i održavanje u garantnom razdoblju, a pored toga i na uvoz i ugradnju rezervnih dijelova navedenih NISSAN vozila.

U pogledu procjene zemljopisnog mjerodavnog tržišta i mjerodavnog tržišta proizvođača, smatramo da je u ovom slučaju zemljopisno mjerodavno tržište veleprodaje i maloprodaje vozila marke Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini i da gospodarski subjekt GUMA M ima vladajući položaj na tržištu

prodaje vozila marke Renault i Dacia, budući daje isti jedini ovlaštenu uvoznik vozila Renault i Dacia za područje Bosne i Hercegovine i na temelju toga je i odgovoran za prodajno-servisnu mrežu u Bosni i Hercegovini, kako samih vozila, tako i servisiranje i održavanje i prodaju rezervnih dijelova, a što proizilazi i iz podneska Renault Nissan Slovenija od 28.2.2020.godine, dostavljenog uz zahtjev za pokretanje postupka od 10.12.2021 .godine. Mjerodavno tržište proizvoda je tržište proizvoda marke Renault i Dacia, putem maloprodajne mreže i ovlaštenih servisa.

Dakle, u smislu naprijed navedenog, mjerodavno zemljopisno tržište - je tržište Bosne i Hercegovine, budući da gospodarski subjekt djeluje na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, a mjerodavno tržište proizvoda je tržište proizvoda marke Renault i Dacia, odnosno maloprodaja motornih vozila i dijelova, servisiranje i popravka na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

Popis i procjena tržišnih udjela glavnih konkurenata na mjerodavnom tržištu, prije svega ističe da je gospodarski subjekt GUMA M npr. u 2021. godini sa tri branda (Renault, Nissan i Dacia) imala udjel na tržištu Bosne i Hercegovine u procentu 13,95%, a što predstavlja 1.223 vozila.

Glavni konkurenti su:

- Škoda -14,6% (1.280 vozila)
- VW- 15,11% (1.324 vozila)
- Toyota - 6,87% (602 vozila)
- Kia-5,17% (453 vozila)
- Peugeot - 5,07% (444 vozila)
- Hyundai - 4,84% (424 vozila)
- Citroen - 4,59% (402 vozila)
- Opel - 4,3% (377 vozila)
- Fiat - 4,43% (301 vozila)
- Suzuki - 2,77% (243 vozila)
- Seat - 1,87% (164 vozila)
- Ford - 1,83% (160 vozila)

Ostali su ispod 1 %.

U smislu naprijed navedenog, dostavljen je i pregled ukupno prodanih novih vozila brandova Nissan, Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini u 2019., 2020. i 2021. godini sa procentualnim udjelom na tržištu Bosne i Hercegovine, te od tog ukupnog broja prodanih vozila u Bosni i Hercegovini, pregled za 2021. godinu prodanih novih vozila Renault, Nissan i Dacia od strane gospodarskog subjekta GUMA M d.o.o. Mostar, a iz kojeg je vidljiv i udio tržišta GUMA M d.o.o. Mostar pri prodaji navedenih vozila (za područje cijele Bosne i Hercegovine i posebno izdvojeno za područje Sarajeva).

U prilogu se nalazi i popis prodanih vozila branda Nissan od strane AUTOHIT, i to za 2019., 2020. i 2021.godinu uz navedene udjele na mjerodavnom tržištu, odnosno tržištu Bosne i Hercegovine.

Dakle, s tim u vezi GUMA M ima monopol na tržištu prodaje i distribucije vozila marke Renault i Dacia, te prodaje rezervnih dijelova, servisiranja i popravki, odnosno udjel GUMA M na mjerodavnom tržištu iznosi 100%, a kao primjer možemo navesti 2021. godinu u kojoj je od ukupno 1.122 prodana vozila branda Renault i Dacia svako vozilo prodato putem GUMA M kao isključivog uvoznika vozila Renault i Dacia, a tako i rezervnih dijelova, servisiranja i popravki.

Kako dalje navodi naprijed navedeni podatci vezani za popis i procjenu tržišnih udjela glavnih konkurenata na mjerodavnom tržištu javno dostupni podatci (podatci iz CIPS-a), a u pogledu dostavljenog popisa prodanih vozila od strane GUMA M, ističemo da su navedeni podaci pribavljeni sa portala <https://proauto.ba/> koji prikuplja podatke o prodanim vozilima po koncesijama, a isti i na mjesečnoj razini nivou preko email adrese proauto@proauto.ba šalju gospodarskom subjektu AUTOHIT općenito izvješće i izračun prodanih vozila po koncesijama.

3.1. Zaključak o pokretanju postupka

Na osnovu gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da povrede Zakona, na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, nije moguće utvrditi bez provedbe postupka, te je sukladno članku 32. stavak (2) Zakona, na 101. sjednici održanoj dana 14. ožujka 2022. godine, donijelo Zaključak o pokretanju

postupka, broj: UP-01-26-2-53-9/21 (u daljnjem tekstu: Zaključak), radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka a), b) i c) Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak Podnositelju zahtjeva, aktom broj: UP-01-26-2-53-13/21 dana 15. ožujka 2022. godine. Sukladno članku 33. stavak (1) Zakona Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak na odgovor gospodarskom subjektu GUMA M dana 15. ožujka 2022. godine, aktom broj: UP-01-26-2-53-14/21, a gospodarskom subjektu RENAULT NISSAN SLOVENIJA, dana 15. ožujka 2022. godine aktom broj: UP-01-26-2-53-15/21 .

RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dana 6. travnja 2022. godine zatražio produljenje roka za dostavu odgovora na Zaključak i Zahtjev, aktom broj: UP-01-26-2-53-16/21, a koji mu je odobren aktom broj: UP-01-26-2-53-17/21. Dana 27. travnja 2022. godine zaprimljen je odgovor gospodarskog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA zaprimljen pod brojem: UP-01-26-2-53-21/21.

U ostavljenom roku, dana 8. travnja 2022. godine zaprimljen je odgovor gospodarskog subjekta GUMA M na Zahtjev i Zaključak akt broj: UP-01-26-2-53-19/21.

3.2. Odgovor gospodarskog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA na Zahtjev i Zaključak

U Odgovoru gospodarskog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA u bitnom se navodi sljedeće:

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u predmetnom postupku, zbog čega predlaže da se ovaj postupak obustavi u odnosu na njega, kako je obrazloženo.

- Dalje, čak i kada bi RENAULT NISSAN SLOVENIJA mogao biti stranka u postupku, ističe se da u svakom slučaju nema vladajući položaj u smislu članka 9. Zakona o konkurenciji, niti je izvršio radnju zlouporabe u smislu članka 10. stavak 2, točke a), b) i c) Zakona, te da je činjenično stanje prikazano u Zahtjevu netočno i neutemeljeno i to iz sljedećih razloga:

- a) mjerodavno tržište nije jasno niti ispravno definirano;
- b) RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije niti može biti vladajući gospodarski subjekt na mjerodavnom tržištu;
- c) AUTOHITU su dostavljeni i objašnjeni selektivni kriteriji;
- d) AUTOHIT ne polaže pravo na pristup distributivnoj mreži Renault i Dacia, a svakako u prethodnom periodu i sve do danas nije ispunio i ne ispunjava dostavljene selektivne kriterije;
- e) RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije nametnuo nelojalne trgovinske uvjete;
- f) RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne ograničava broj distributera;
- g) RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne primjenjuje različite uslove za istu ili sličnu vrstu poslova za različitim stranama.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u predmetnom postupku

Predmet Zahtjeva je da se utvrdi da je RNS zloupotrebio vladajući položaj i to:

- a) u smislu članka 10. stavak 2. točka a) Zakona, tako što je navodno nametnuo nelojalne trgovinske uvjete kojima se ograničava konkurencija,
- b) u smislu članka 10. stavak 2. točka b) Zakona, jer je navodnom pravnom zaprekom onemogućio ulazak Autohita na mjerodavno tržište i
- c) u smislu članka 10. stavak 2. točka c) Zakona, jer navodno primjenjuje različite uslove poslovanja za istu vrstu poslova za različite strane čime ih dovodi u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, te se traži da se RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMI M naloži da zaključe ugovor sa AUTOHITOM o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine po jednakim uvjetima utvrđenim u zaključenim ugovorima sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije mogao da izvrši niti jednu od ovih radnji, te ne može biti pasivno legitimiran u ovom postupku, s obzirom da pravo i obvezu uspostavljanja i održavanja distributivne mreže za Renault i Dacia ima uvoznik, odnosno u ovom slučaju Guma M, a ne RENAULT NISSAN SLOVENIJA, te da uvoznik zaključuje ugovore sa ovlaštenim distributerima. RENAULT NISSAN SLOVENIJA dakle nema zaključen ugovor niti sa jednim ovlaštenim trgovcem

o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine pa tako ne može zaključiti ugovor ni sa društvom AUTOHIT.

Naime, sukladno sa ugovorima o uvozu i distribuciji koje RENAULT NISSAN SLOVENIJA zaključuje sa uvoznicima zasebno za Renault, a zasebno za Dacia marku, pa tako i sukladno sa Ugovorima o uvozu i distribuciji sa društvom GUMA M, RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije nadležan za uspostavljanje i održavanje mreže distributera za Renault i Dacia, već je za to nadležna GUMA M.

Radi ekonomskih ušteda i efikasnosti u distribuciji svojih proizvoda, Renault grupa se na teritoriju Bosne i Hercegovine opredijelila za sustav uvoza i distribucije u kojem, kao što je evidentno, uvoz ne vrši društvo iz Renault grupe, već je funkcija uvoznika sukladno sa Uvozničkim ugovorima povjerena neovisnoj trećoj osobi – uvozniku, ovdje GUMI M, kome je povjereno pravo i obveza uspostavljanja i održavanja distributivne mreže. Samim tim, po osnovu Uvozničkog ugovora, GUMA M je dužna uspostaviti i održavati distributivnu mrežu pa i odgovarati na upite zainteresiranih distributera za prijem u distributivnu mrežu, a ne RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Da je tako potvrđuje i to što je i u ovom slučaju, dakle na zahtjev AUTOHITA, GUMA M dostavila selektivne kriterije AUTOHITU 3.11.2020. godine. Ukoliko distributeri ispune propisane kriterije oni stupaju u ugovorni odnos sa Gumom M.

Upravo je iz ovog razloga, a kako se i spominje u Zahtjevu, RENAULT NISSAN SLOVENIJA u svom odgovoru na inicijalni dopis Autohita 22. veljače 2020. godine uputio AUTOHIT na GUMU M kao društvo koje je nadležno, odnosno ima pravo i obvezu da:

- (i) Autohitu dostavi selektivne kriterije na njegov zahtjev,
- (ii) ocjeni ispunjenost selektivnih kriterija od strane Autohita i
- (iii) ukoliko su selektivni kriteriji ispunjeni, zaključi ugovor o distribuciji sa Autohitom.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA nedvosmisleno osmišljava selektivne kriterije i tu nema ničeg spornog, s obzirom da je cilj ovih kriterija očuvanje brand image proizvoda Renault grupe, te njihovog kvaliteta i percepcije kod potrošača.

Ovo je inače i imanentno distributivnim sustavima u sektoru motornih vozila koji u glavnom svi funkcioniraju po principu selektivne distribucije. To je svakako prepoznato i u praksi i propisima EU – Eksplanatornoj brošuri Europske komisije u vezi distribucije i održavanja motornih vozila, gdje je nesporno prepoznato da selektivne kriterije za prijem u distributivnu mrežu koncipiraju i sastavljaju proizvođači te da distributivni sustavi u kojima se ovlaštene distributeri biraju po takvim kriterijima potpadaju pod grupno izuzeće sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila.

Međutim, osmišljavanje selektivnih kriterija je jedno, a njihovo provođenje i staranje o njihovom provođenju je drugo.

Naime, da je htio da se bavi distributerima i razvojem distributivne mreže, RENAULT NISSAN SLOVENIJA bi onda neposredno bio uvoznik i zaključivao ugovore sa distributerima, a ne bi angažovao GUMU M da ovo preuzme.

Ovo također ne treba miješati sa činjenicom da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA zadržao neki razumni nivo kontrole nad primjenom Uvozničkog ugovora, te je zadržao pravo sukladno sa člankom 6.2. da po potrebi sugerira društvu GUMA M ako smatra da neki od distributera ne ispunjava propisane kriterije. Međutim, time nije derogirano opće pravilo i princip iz Uvozničkog ugovora da je uspostavljanje i održavanje distributivne mreže zadatak GUMA M.

Činjenica da RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u ovom postupku je jasno vidljiva iz toga što Autohit u svom Zahtjevu nigdje ne govori o aktivnostima RENAULT NISSAN SLOVENIJA u Bosni i Hercegovini tj. ne obrazlaže na kom je to tačno tržištu aktivan, a zatim i navodno dominantan kako bi uopšte mogao da izvrši radnju zloupotrebe dominantnog položaja.

U Zahtjevu se jedino govori o navodnoj dominaciji GUME M, a AUTOHIT pokušava da neosnovano u ovaj postupak „uvuče“ i RENAULT NISSAN SLOVENIJA jer je on, kako AUTOHIT neosnovani tvrdi, neizravno izvršio radnju zlouporabe.

Nejasno je kako jedan gospodarski subjekt može neizravno izvršiti zlouporabu vladajućeg položaja, i da li AUTOHIT implicira da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA odgovoran za radnje GUME M, a inače su dva neovisna gospodarska subjekta koja se nalaze u ugovornom odnosu i radnje GUME M ne mogu se pripisati RENAULT NISSAN SLOVENIJA niti on na bilo koji način može biti odgovoran za radnje GUME M.

Imajući u vidu sve gore navedeno, RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti pasivno legitimiran da bude stranka u ovom postupku, te traži da se postupak obustavi u odnosu na istog.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA nema vladajući položaj u smislu članka 9. Zakona
Čak i kada bi društvo RENAULT NISSAN SLOVENIJA moglo biti stranka u ovom postupku, očigledno je da nema vladajući položaj u smislu članka 9. Zakona.

- Mjerodavno tržište nije jasno niti ispravno definirano u Zahtjevu

Iako je preduvjet za postojanje radnje zlouporabe vladajućeg položaja (tj. za primjenu članka 10. Zakona) da određeni gospodarski subjekt na mjerodavnom tržištu ima vladajući položaj (u smislu članka 9. Zakona), AUTOHIT u svom Zahtjevu nije jasno niti ispravno definirao tržište koje smatra mjerodavnim niti je pokazao da RENAULT NISSAN SLOVENIJA uživa vladajući položaj na bilo kojem tržištu.

- Nejasnoće u vezi definicije mjerodavnog tržišta

U Zahtjevu, AUTOHIT je predložio jedino definiciju mjerodavnog zemljopisnog tržišta i to kao cijelo područje Bosne i Hercegovine. U okviru daljeg izlaganja, AUTOHIT navodi kako GUMA M nema konkurenta na tržištu uvoza i veleprodaje vozila marki Renault i Dacia za područje BiH. U naknadnom podnesku od 9.2.2022. godine AUTOHIT je naveo da se kao mjerodavno tržište ima smatrati tržište proizvoda marke Renault i Dacia, odnosno maloprodaja motornih vozila i dijelova, servisiranje i popravka na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

Ovakvi navodi AUTOHITA o mjerodavnom tržištu su nejasni i kontradiktorni jer se najprije govori o tržištu uvoza i veleprodaje, a zatim o tržištu maloprodaje, servisiranja i popravki. Ipak, sudeći po naknadnom podnesku AUTOHITA, a unatoč svim navedenim nejasnoćama, razumno pretpostavljamo da je definicija mjerodavnog tržišta koju AUTOHIT predlaže slijedeća: maloprodaja motornih vozila i dijelova marke Renault i Dacia, servisiranje i popravka na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Autohit nije naveo niti jedan dokaz u prilog predloženoj definiciji mjerodavnog tržišta. Autohit je potpuno paušalno zaključio da se maloprodajno tržište motornih vozila određuje na nivou branda (Renault i Dacia) bez da takvu tvrdnju, sukladno sa pravilima o metodologiji definiranja mjerodavnog tržišta, potkrijepi analizom supstitucije tražnje i supstitucije ponude i prethodnom mjerodavnom praksom u ovom sektoru.

Iako je teret dokazivanja u ovom postupku na AUTOHITU, RENAULT NISSAN SLOVENIJA u nastavku ukazuje zašto je ovakva definicija mjerodavnog tržišta neprihvatljiva:

Sukladno sa Odlukom o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu naročito njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene. Dakle, jedan od osnovnih kriterija koji se uzima u obzir prilikom utvrđivanja mjerodavnog tržišta je zamjenjivost potražnje za određenim proizvodom tj. svi proizvodi koji se smatraju supstitutima iz ugla potrošača pripadaju jednom te istom mjerodavnom tržištu proizvoda.

U tom smislu, osnovna podjela motornih vozila je podjela na putnička vozila (u daljnjem tekstu: PV) i komercijalna vozila. Komercijalna vozila se prema svojoj namjeni i načinu upotrebe dalje dijele na laka komercijalna vozila (u daljnjem tekstu: LKV), kamione srednje veličine i teške kamione. Dakle, PV i LKV, kao proizvodi koji su mjerodavni za predmetni postupak, koriste se za potpuno druge svrhe te nesumnjivo spadaju u zasebna proizvodna tržišta na svim nivoima distributivnog lanca – od proizvodnje, prijeko veleprodaje, pa do maloprodaje.

Imajući u vidu da se različite vrste PV i LKV distribuiraju od strane proizvođača, uvoznika ili distributera putem istog distributivnog kanala, nije opravdano vršiti dalju segmentaciju PV ili LKV ni prema vrsti, a kamo li prema marki.

Ako bi se usvojila logika AUTOHITA, zapravo bi se preskočio jedan korak u segmentaciji tržišta i to segmentacija na osnovu mnogo relevantnijih karakteristika vozila od marke vozila, i to prije svega svrhe, veličine i cijene. Ovo bi dovelo do krajnje apsurdnog zaključka da je iz kuta potražnje (bilo na razini veleprodaje bilo na razini maloprodaje) marka vozila mjerodavnija karakteristika jednog vozila od tipa vozila, njegove svrhe, veličine i cijene. Drugim rječima, po logici Autohita, krajnjem potrošaču bi dakle bilo bitnije da li kupuje Renault vozilo ili Peugeot vozilo od toga da li se radi o malom putničkom automobilu, sportskom automobilu, SUV-u ili pak vozilu od 25.000 KM ili vozilu od 80.000 KM.

Primijeniti logiku AUTOHITA bi također značilo da na primjer Renault vozilo određene kategorije nije zamjenjivo sa na primjer Peugeot vozilom te iste kategorije, ili da Mercedes vozilo određene kategorije nije zamjenjivo sa BMW vozilom te iste kategorije, što ne odgovara realnosti. Primjena ove logike bi dalje značila da bi krajnji kupac uslijed manjeg ali trajnog povećanja cijene Mercedes vozila od 5-10 % odbio da kupi BMW vozilo iste kategorije čija je cijena ostala ista, zašto ne postoji niti jedan dokaz AUTOHITA da bi se ovako nešto u realnosti standardno dešavalo a što je svakako i veoma teško zamislivo.

Dakle, ovo sve ukazuje koliko je definicija mjerodavnog tržišta koju AUTOHIT predlaže pogrešna i ne odgovara stvarnom stanju stvari. Naime, uvijek se mora gledati proizvod i njegova zamjenjivost na tržištu, odnosno svako vozilo marke Renault ima svoju zamjenu u vozilu marke Toyota, Volkswagen, Opel i slično i ova realnost se mora odraziti na definiciju mjerodavnog tržišta.

Što se tiče supstitucije ponude, ne postoje ni pravne ni faktičke barijere da jedan te isti distributer istovremeno vrši distribuciju raznih vrsta ili marki PV ili raznih vrsta ili marki LKV, s obzirom da mu za to nisu potrebne bilo kakve dozvole, pri čemu se isto znanje, iskustvo, tehnički i infrastrukturni kapaciteti mogu koristiti za distribuciju različitih vrsta i marki PV, odnosno različitih vrsta i marki LKV. Šta više, distributerima će biti u interesu da istovremeno distribuiraju što više vrsta i marki vozila kako bi kupcima mogli da ponude što bolji portfolio proizvoda, a time smanje svoje fiksne troškove.

Dakle, iz ugla supstitucije ponude, ne samo da nema potrebe, a ni opravdanja, praviti razliku na razini marke vozila, već nema ni potrebe praviti razliku između vrsta vozila. Ovo potvrđuje i činjenica da postoje distributeri koji distribuiraju više marki PV i LKV istovremeno, koje čak ni ne pripadaju istoj grupaciji, pri čemu svi oni svakako distribuiraju različite vrste PV i LKV. Primera radi, poznati distributer Bunjo grupacija iz Sarajeva distribuirala vozila marke Toyota, Škoda, Fiat i Honda, kao i rabljena vozila. Također, distributer Auto Nuić je distributer vozila marke Toyota i Volvo.

Ustaljena praksa Europske komisije svakako potvrđuje prethodno navedeno. Europska komisija se u mnogim svojim prethodnim odlukama bavila automobilskim sektorom i stvorila je konzistentnu praksu koja potvrđuje da veleprodaja i maloprodaja motornih vozila predstavljaju zasebna tržišta, da veleprodaja PV i veleprodaja LKV također predstavljaju zasebna tržišta, a da dalja podijela tržišta prema tipu vozila nije potrebna (na primjer na mini automobile, male i srednje automobile itd.) jer proizvođači uglavnom distribuiraju različite vrste vozila putem istog distributivnog kanala. Samim tim je jasno da Europska komisija nikada nije razmatrala niti definirala tržišta u automobilskom sektoru na nivou branda, kako je to predložio Autohit, jer to svakako ne bi odgovaralo realnosti odnosno prije svega supstituciji tražnje.

Šta više, Europska komisija je potvrdila da segmentiranje tržišta motornih vozila na nivou branda nije adekvatno i to baš u slučaju pritužbe zbog navodne zlouporabe vladajućeg položaja. Naime, u pritužbi koju je Europskoj komisiji podnijelo slovačko društvo Auto Team 4x4 s.r.o. protiv društva Magyar Suzuki Corporation zbog navodne zlouporabe vladajućeg položaja od strane Suzukija, a koju je Europska komisija na kraju odbacila kao neosnovanu, Europska komisija je zaključila da je definicija tržišta koju je žalitelj predložio, a koja obuhvaća vozila samo Suzuki brenda previše uska i da nije definicija tržišta koju bi Europska komisija uzela u obzir.

Na razini maloprodaje, Europska komisija je pratila istu logiku kao i na nivou veleprodaje pa je tako kao zasebna tržišta posmatrala maloprodaju PV i maloprodaju LKV bez dalje segmentacije i svakako bez segmentacije po marki vozila. Ovo je sve i u skladu sa Eksplanatornom brošuram.

- Praksa Konkurencijskog vijeća potvrđuje da se mjerodavno tržište definira ili veoma široko ili prateći osnovnu podjelu vozila. Naime, u jednoj skorašnjoj odluci mjerodavno tržište je bilo definirano široko, kao tržište veleprodaje i maloprodaje putničkih, motornih, teretnih i komercijalnih vozila u Bosni i Hercegovini, a u drugoj kao tržište teških kamiona.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA je svjestan i odluke Vijeća u predmetu ASA Auto iz 2008. godine u kojoj je Vijeće definiralo mjerodavno tržište uzimajući u obzir samo Volkswagen brand vozila, ali je stava da nema osnova da se u predmetnom slučaju primjeni sličnu logiku i to iz slijedećih razloga:

(i) segmentiranje tržišta motornih vozila na razini brenda nije adekvatno jer ne odgovara realnostima supstitucije tražnje i ponude, kako je već objašnjeno;

- (ii) segmentiranje tržišta motornih vozila na nivou brenda bi bilo u suprotnosti sa ustanovljenom praksom Europske komisije;
- (iii) odluka Vijeća u predmetu ASA Auto datira iz perioda početka primjene Zakona (tj. njegove prethodne verzije), i prije stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju izmjeđu EU i BiH (2015. godine) sukladno sa kojim je Konkurencijsko vijeće dužno da uzima u obzir i EU *acquis* u oblasti zaštite konkurencije kada određene radnje mogu imati uticaja na trgovinu sa državama članicama EU, što je ovdje nesumnjivo slučaj imajući u vidu da je RNS slovenačko društvo;
- (iv) dodatno, činjenice predmetnog slučaja se razlikuju od činjenica u slučaju ASA Auto jer: GUMA M nije ekskluzivni uvoznik Renault i Dacia brendova dok je ASA Auto bio ekskluzivni uvoznik Volkswagen brenda, kao i da distributeri nisu spriječeni da kupuju Renault i Dacia brendove iz drugih izvora dok su u slučaju ASA Auto distributeri bili spriječeni da kupuju vozila Volkswagen brenda iz drugih izvora i RNS i GUMA M imaju tržišne udjele manje od na tržištu veleprodaje PV dok je ASA Auto na PV tržištu imala tržišni udeo od preko 40 %.
- (v) konačno, ovom odlukom Konkurencijskog vijeća obuhvaćen je samo Asa Auto kao uvoznik, kao što je GUMA M u slučaju Renault i Dacia vozila uvoznik, dok Volkswagen kao proizvođač nije bio obuhvaćen pa stoga nema mjesta ni da RENAULT NISSAN SLOVENIJA bude predmet ovog postupka niti obuhvaćen bilo kakvom odlukom po Zahtjevu AUTOHITA.
- (e) Prema najboljem saznanju RENAULT NISSAN SLOVENIJA, tijela za zaštitu konkurencije u regiji također prate praksu Europske komisije u ovom segmentu, tj. definiraju mjerodavna tržišta kao tržište veleprodaje putničkih vozila i tržište veleprodaje komercijalnih vozila, i nikada ne definiraju tržišta na nivou brenda.
- (f) Dodatno, ukoliko bi tržišta motornih vozila bila segmentirana na nivou branda ovo bi dovelo da situacije u kojoj ugovori u ovom segmentu nikada ne bi mogli biti grupno izuzeti zbog tržišnih udjela sudionika u sporazumu (koji bi bar na strani dobavljača uvijek iznosio 100 %) tj. ekskluzivna ili selektivna distribucija ne bi bile moguće što je u direktnoj suprotnosti sa Odlukom o skupnom izuzeću sporazuma između gospodarskih subjekata koji djeluju na različitim razinama proizvodnje odnosno distribucije (vertikalni sporazumi) („Službeni Glasnik BiH“ br. 18/06, „Odluka o vertikalnim sporazumima“) koja svakako omogućava skupno izuzeće ovakvih sporazuma.

Isto tako, ovakva logika AUTOHITA bi vodila apsurdnim ishodima i u postupcima kontrole koncentracija. Naime, kada bi se primjera radi ocjenjivala hipotetička prijava koncentracije u kojoj Volvo kupuje Ford, u postupku kontrole ovakve koncentracije Vijeće bi tražilo tržišne udjele i jednog i drugog subjekta u pogledu prodaje motornih vozila na tržištu BiH, gdje bi Volvo možda imao nekih 5-10 % a Ford nekih 7-12 % zbog čega bi Vijeće najvjerojatnije odobrilo ovakvu koncentraciju. Međutim, kada bi se primijenila pogrešna logika Autohita, Volvo i Ford bi imali svaki tržišni udjel od po 100 % i koncentracija time ne bi bila dozvoljena.

Što se tiče zemljopisne dimenzije ovih proizvodnih tržišta, Europska komisija je razmatrala da li su u slučaju veleprodaje tržišta obuhvatala EEA zonu ili su nacionalna, a u slučaju maloprodaje da li obuhvataju EEA zonu ili su nacionalna ili uža od nacionalnih.

U slučaju Bosne i Hercegovine se ovo svakako ne može primijeniti imajući u vidu da su uvjeti trgovine i primjenljiva regulativa svakako karakteristični za područje Bosne i Hercegovine tako da smatramo da tržište treba odrijediti kao nacionalna.

Dakle, imajući u vidu sve gore navedeno, RENAULT NISSAN SLOVENIJA smatra da definicija mjerodavnog tržišta kako ju je predložio AUTOHIT nije ispravna niti je u skladu sa pravilima definisanja mjerodavnog tržišta i uspostavljenom konzistentnom praksom u ovom sektoru.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije vladajući gospodarski subjekt, i nije aktivan na predloženom mjerodavnom maloprodajnom tržištu

RENAULT NISSAN SLOVENIJA je u Bosni i Hercegovini aktivan isključivo na tržištu uvoza gdje opskrbljuje lokalne uvoznike.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA, kao dio francuske Renault grupe, zadužen je za distribuciju motornih vozila i rezervnih dijelova za motorna vozila marki Alijanse Renault Nissan na teritoriju jugoistočne Europe (regija „Adriatic“). Kupci RENAULT NISSAN SLOVENIJA u Bosni i Hercegovini su lokalni uvoznici (kao što je na primjer Guma M za marke Renault, Dacia i Nissan ili Autohit za marku Nissan) koji dalje ove proizvode na veleprodajnom nivou distribuiraju lokalnim

distributerima/serviserima i na maloprodajnom nivou u okviru svojih maloprodajnih objekata prodaju krajnjim kupcima.

Dakle, po osnovu lokacije sjedišta kupaca, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je aktivan na teritoriji Bosne i Hercegovine, ali isključivo u smislu prodaje motornih vozila marki Nissan, Renault i Dacia, uključujući i rezervnih dijelova i dodatne opreme za ta motorna vozila lokalnim uvoznicima registriranim na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu aktivnosti RENAULT NISSAN SLOVENIJA na teritoriji Bosne i Hercegovine, jasno je da nije aktivan na maloprodajnoj razini, bez obzira na to kako je maloprodajno tržište definirano. Samim tim, tržišni udijeli RENAULT NISSAN SLOVENIJA na bilo kojem maloprodajnom tržištu u Bosni i Hercegovini iznose 0 % te ne može biti govora o vladajućem položaju na takvim tržištima.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije vladajući ni na nivou veleprodaje
RENAULT NISSAN SLOVENIJA je u Bosni i Hercegovini aktivan na tržištu uvoza PV i uvoza LKV. Ako bi se ova tržišta uzela kao mjerodavna za potrebe Zahtjeva, RENAULT NISSAN SLOVENIJA ni na tako definiranim tržištima nema značajniju poziciju, a kamo li vladajući položaj. Pouzdajući se u podatke o ukupnom opsegu prodaje motornih vozila u 2021. godini sa sajta proauto.ba na koje je i AUTOHIT uputio u Zahtjevu, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je na teritoriju Bosne i Hercegovine tijekom 2021. godine prodao uvoznicima LKV. Prema istom izvoru, u Bosni i Hercegovini je tijekom 2021. godine prodato ukupno 7.538 PV i 1.254 LKV. Napominjemo da su podaci sa sajta proauto.ba podaci o ukupnom broju prodanih motornih vozila krajnjim korisnicima, a ne podaci o ukupnoj veleprodaji odnosno uvozu tijekom 2021. godine. Kako može postojati određeno nepodudaranje između prodaje na razini veleprodaje i uvoza i prodaje na razini maloprodaje (prije svega u smislu vremena prodaje, jer je moguće da su maloprodavci tijekom 2021. godine prodavali i vozila kupljena od veleprodavaca tijekom 2020. godine, kao i da vozila koja su kupili od veleprodavaca tokom 2021. godine nisu nužno prodali krajnjim kupcima 2021. godine), ovi podaci nisu potpuno precizni.

Najveći konkurenti RENAULT NISSAN SLOVENIJA na razini uvoza i veleprodaje imaju čak i duplo veće tržišne udjele (sudeći po sajtu proauto.ba), i to konkretno:

- (a) Volkswagen Grupa sa udjelom od oko čak 38 % na tržištu PV i oko 21 % na tržištu LKV u 2021. godini (imajući u vidu tržišne udjele pojedinih brendova koji pripadaju VW-u – Škoda, VW, Seat, Audi i Porsche);
- (b) PSA Grupa sa udjelom od oko 11 % na tržištu PV i oko čak 29 % na tržištu LKV u 2021. godini (imajući u vidu tržišne udjele pojedinih brendova koji pripadaju PSA Grupi – Peugeot, Citroen i Opel);
- (c) Hyundai Motor Company sa udjelom od oko 12 % na tržištu PV u 2021. godini (imajući u vidu tržišne udjele pojedinih brendova koji pripadaju HMC-u – Hyundai i Kia);
- (d) Fiat Chrysler Automobiles sa udjelom od oko 12 % na tržištu LKV u 2021. godini.

Kako je i sam AUTOHIT naveo, i kao što se vidi iz gore sumiranih tržišnih udjela, na ovim tržištima postoje učesnici sa daleko većim a i sličnim udjelima kao i RENAULT NISSAN SLOVENIJA. U segmentu PV su to prije svega VW koji ima tržišni udio od skoro 40 %, i još dva značajna konkurenta u vidu PSA Grupe i HMC-a. U segmentu LKV, PSA Grupa sa skoro 30 % tržišta je uvjerljivo prvi igrač na tržištu, a prati ga VW sa oko 20 %, dok je RENAULT NISSAN SLOVENIJA tek treći.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA dakle, sa postojećim tržišnim udjelom od oko na tržištu PV odnosno na tržištu LKV, niti ispunjava uvjete predviđene Zakonom za postojanje pretpostavke vladajućeg položaja (u smislu tržišnog udjela od 40 %), niti se sa više nego manjim tržišnim udjelom od VW-a u segmentu PV i manjim udjelom od PSA Grupe u segmentu LKV može ponašati neovisno od svojih značajno jačih konkurenata (VW, PSA Grupe, HMC i FCA), te je apsolutno neutemeljena tvrdnja da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA vladajući sudionik na tržištu.

- GUMA M također ne može biti vladajući gospodarski subjekt
GUMA M je također aktivna na tržištima PV i LKV na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu da na nivou veleprodaje, Guma M prodaje proizvode brenda Renault, Dacia i Nissan, ali da na nivou veleprodaje proizvode brenda Nissan prodaje i AUTOHIT, s obzirom da su i AUTOHIT i GUMA M uvoznici brenda Nissan za područje Bosne i Hercegovine, tržišni udjeli GUME M na razini veleprodaje za oba proizvodna tržišta su sami tim niži od tržišnih udijela RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Na razini maloprodaje, koju razinu tržišta AUTHOHIT navodi kao mjerodavan za potrebe Zahtjeva, tržišni udjeli su još disperzirani jer postoji veći broj maloprodavatelja koji prodaje iste brendove. Na primjer, pored GUME M, maloprodavatelji Renault i Dacia brendova su i Autocentar Ovnak, Autocentar Beganović, Autokuća Matijević, Autocentar Zeko, Halilović d.o.o. i Timko 3 d.o.o.; Maloprodavatelj Nissan brenda je dodatno i AUTOHIT. RNS pretpostavlja da su u svim slučajevima, tržišni udjeli GUME M na razini maloprodaje daleko ispod 10 %.

Samim tim, sa ovakvim tržišnim udjelima, kao i uslijed postojanja izražene intra-brand konkurencije i velikog broja distributera ovlaštenih za prodaju Renault i Dacia proizvoda nemoguće je tvrditi da GUMA M ima vladajući položaj na bilo kom od tržišta na kojima ja aktivna, a koja potencijalno mogu biti od značaja za ocijenu Zahtjeva.

- Guma M nije ekskluzivni distributer RENAULT NISSAN SLOVENIJA

Iako je jasno da, imajući u vidu ispravnu definiciju mjerodavnih tržišta i tržišne udjele RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUME M na tako definiranim tržištima, ne može biti riječi o značajnijoj tržišnoj poziciji, a kamo li o vladajućem položaju. RENAULT NISSAN SLOVENIJA se svakako osvrće i na navode AUTOHITA da je GUMA M navodno ekskluzivni distributer iako smatramo da ovo pitanje i nije relevantno za ocjenu postojanja navodne zlouporabe vladajućeg položaja.

Naime, sukladno sa Odlukom o vertikalnim sporazumima, ekskluzivna (isključiva) distribucija postoji kada se dobavljač obveže da će prodavati ugovorne proizvode samo jednom odabranom distributeru na određenom teritoriju. Međutim, u odnosu između RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUME M, RENAULT NISSAN SLOVENIJA nema ovakvu obvezu, čak naprotiv, ima pravo da prodaje proizvode Renault i Dacia drugim osobama u BiH (vidjeti članak 3.1. i 3.2. Uvoznčkog ugovora).

Sukladno sa Zakonom, Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH, kao i pravnom naslijeđu EU, RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može (čak i kad bi htio) spriječiti kupce iz Bosne i Hercegovine da kupuju proizvode Renault i Dacia od ovlaštenih distributera iz inozemstva, tj. ne može spriječiti druge distributere iz inozemstva da prodaju proizvode Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini.

Stoga, s obzirom da GUMA M nije ekskluzivni distributer za Renault i Dacia, da RENAULT NISSAN SLOVENIJA ima pravo prodavati proizvode Renault i Dacia drugim osobama na teritoriju Bosne i Hercegovine.

- Tržišni udjeli RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMA M su očigledno ispod de minimis nivoa
Imajući u vidu gore navedene tržišne udjele RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMA M na tržištu PV, koji su ispod, ali i na tržištu LKV, evidentno je da se sukladno sa Odlukom o sporazumima male vrijednosti tržišno učešće RENAULT NISSAN SLOVENIJA i RENAULT NISSAN SLOVENIJA M smatra neznatnim tržišnim udjelom, a Uvoznički ugovori, a vjerovatno i Ugovori o distribuciji koje GUMA M zaključuje sa distributerima predstavljaju sporazume male vrijednosti.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije izvršio radnju zlouporabe u smislu članka 10. stavak 2, točke a), b) i c) Zakona

Iako uslijed nedostatka vladajućeg položaja RENAULT NISSAN SLOVENIJA (a i GUME M) na mjerodavnim tržištima ne može ni biti govora o zlouporabe u smislu članka 10 Zakona, RENAULT NISSAN SLOVENIJA će se u nastavku ovog Odgovora svakako osvrnuti i na ostale navode AUTOHITA kako bi ukazao da su radnje opisane u Zahtjevu u svemu sukladno sa Zakonom.

Ono što je bitno istaći jeste da je na teritoriju Bosne i Hercegovine uspostavljen sustav selektivne distribucije za proizvode Renault i Dacia. Ovo podrazumijeva da zainteresirani distributeri imaju pravo pristupa distributivnoj mreži za Renault i Dacia samo ako ispunjavaju selektivne kriterije. AUTOHIT ove kriterije ne ispunjava i zato nema pravo na pristup distributivnoj mreži a ne, kako AUTOHIT to tvrdi, zbog navodne zlouporabe vladajućeg položaja odnosno diskriminacije. Diskriminacija bi upravo nastala ako bi se Autohitu dozvolio prijem u mrežu, s obzirom da bi prijem

AUTOHITA u mrežu za Renault i Dacia značio neprimjenu selektivnih kriterija koji su prethodno bili primijenjeni na ostale ovlaštene distributere.

- AUTOHITU su dostavljeni i objašnjeni selektivni kriteriji

Iz svega što AUTOHIT tvrdi i cijelokupne korespondencije koju je dostavio jedno je jasno i to upravo ono što je po Autohitu navodno sporno: GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA jesu odgovarali na upite AUTOHITA, GUMA M jeste dostavila selektivne kriterije a RENAULT NISSAN SLOVENIJA je čak dodatno, i to u nekoliko navrata, iste detaljnije objasnio (iako na tako nešto i nije bio obvezan jer je GUMA M jedina odgovorna za prijem distributera u Renault i Dacia mrežu).

Naime, GUMA M je podneskom od dana 1. listopada 2020. godine odgovorila na upite Autohita – koji odgovor je bio odgođen dješavanjima izazvanim pandemijom COVID 19, na šta je GUMA M u svom odgovoru i ukazala, i objasnila Autohitu da će mu tražene selektivne kriterije dostaviti nakon reorganizacije sustava distributivne mreže koji je u tom trenutku bio u procesu.

Navod AUTOHITA da je ovakav odgovor GUME M značio da u datom trenutku selektivni uvjeti za prijem u mrežu nisu ni postojali, te je AUTOHITU samim tim morao automatski biti omogućen prijem u mrežu, je krajnje nelogičan i svakako pogrešan. Ni iz kojeg dijela odgovora GUME M ne proizilazi ovakav zaključak.

Nesporno je i potvrđeno od strane Autohita u Zahtjevu, da je Guma M zatim dana 3. studenoga 2020. godine (mjesec dana prije najavljenog roka) Autohitu dostavila tražane selektivne kriterije, čime je postupila u svemu sukladno sa svojom obvezom da ovakve kriterije dostavi zainteresiranim distributerima na njihov zahtjev sukladno sa točkom 73. Eksplanatorne brošure EK.

Dostavljene kriterije AUTOHIT je netočno interpretirao, te mu je RENAULT NISSAN SLOVENIJA, dva puta, i to prvo u dopisu od 2. ožujka 2021. godine a onda i u dopisu od 10. svibnja 2021. godine ukazao na to i pokušao dodatno pojasniti kriterije.

Dakle, AUTOHITU su selektivni kriteriji dostavljeni i sve nedoumice Autohita u vezi primjene takvih kriterija su RNS/Guma M probali razriješiti, u vremenskim okvirima koji su bili objektivno opravdani u danim okolnostima.

- AUTOHIT očigledno u prethodnom razdoblju i sve do danas nije ispunio i ne ispunjava selektivne kriterije pa zato nije primljen u distributivnu mrežu za Renault i Dacia

Za više detalja o konkretnoj sadržini svakog od ovih kriterija, RENAULT NISSAN SLOVENIJA upućuje Vijeće na dokumentaciju koju je Guma M dostavila Autohitu, a koja je dostavljena uz Zahtjev.

Dakle, ukoliko distributer želi biti primljen u distributivnu mrežu on mora ispuniti ukupno 15 različitih kriterija (ukoliko traži prijem i u mrežu distribucije vozila i u mrežu pružanja postprodajnih usluga tj. ovlaštenih serviseri).

AUTOHIT je svojim dopisima jasno i više puta ukazao da je u datom trenutku ispunjavao samo dva kriterija i to bazične opće kriterije korporativnog oblika i kandidature, što znači da nije ispunjavao preostalih čak 13 kriterija. Ovo nedvosmisleno proizilazi iz brojnih navoda Autohita u nekoliko dopisa, uključujući i u Zahtjevu.

AUTOHIT je svoj zaključak da mu ispunjenje samo dva navedena kriterija daje pravo da bude primljen u distributivnu mrežu bazirao na pogrešnoj interpretaciji dostavljenih kriterija.

Naime, u dostavljenom dokumentu sa kriterijima je pored svakog kriterija navedena i stavka „Rok za usklađivanje ukoliko ne postoji usklađenost“. Ovi rokovi se razlikuju u ovisnosti od konkretnog kriterija (od 3 do 12 mjeseci), a kod kriterija korporativni oblik i kandidatura ovakav rok ne postoji tj. navedeno je da se usklađenost mora izvršiti odmah/bez odlaganja. Pošto je AUTOHIT ispunjavao ova dva uvjeta, zaključio je da je to dovoljno da mu se omogući prijem u distributivnu mrežu.

S obzirom da je zahtjev AUTOHITA bio adresiran na RENAULT NISSAN SLOVENIJA, radi pojašnjenja i otklanjanja svake sumnje RNS je u svom dopisu od 10. svibnja 2021. godine Autohitu ukazao da je ovakvo tumačenje selektivnih kriterija neispravno jer se oni moraju tumačiti sukladno sa Ugovorom o distribuciji koji Guma M zaključuje sa distributerom koji se prima u mrežu, a čiji su selektivni kriteriji Prilog 1.

Dakle, stavka „Rok za usklađivanje ukoliko ne postoji usklađenost“ iz Priloga 1 predstavlja rok u kojem distributer mora da se nanovo uskladi sa određenim kriterijem ukoliko u tijeku primjene

Ugovora o distribuciji on prestane biti usklađen sa tim kriterijem. Taj rok služi isključivo svrsi nadzora iz članka 11.1 Ugovora o distribuciji, i ni na koji način se ne može tumačiti da neki od kriterija iz Priloga 1. mogu ostati neispunjeni u trenutku zaključenja Ugovora o distribuciji.

Drugačije tumačenje bi vodilo zaključku da svaki zainteresirani subjekt može postati distributer ukoliko posluje kao gospodarsko društvo i ima menadžment sa iskustvom u automobilskoj industriji (kriteriji korporativni oblik i kandidatura), a nema niti kakve dalje infrastrukturne, tehničke i logističke kapacitete za vršenje distribucije, već te dodatne kriterije može ispuniti naknadno. To bi moglo voditi situaciji u kojoj zaključeni Ugovori o distribuciji na kraju uopće ne stupaju na snagu ili se moraju naknadno raskidati zbog neispunjenja kriterija što bi svakako pricinjavalo velike troškove svima koji bi bili uključeni u ovaj proces.

Dakle, iz svega gore navedenog jasno je da AUTOHIT u prethodnom razdoblju i sve do danas nije ispunjavao sve kriterije neophodne za prijem u Renault i Dacia distributivnu mrežu, te u istu i nije mogao biti primljen.

- Bezuvjetni zahtjev AUTOHITA na prijem u mrežu Renault i Dacia je neosnovan

Pored toga što očigledno u prethodnom razdoblju i sve do danas ne ispunjava kriterije za prijem u distributivnu mrežu Renault i Dacia, zahtjev AUTOHITA za prijem je neutemeljen i po drugim osnovima.

Kao prvo, zahtjev Autohita za prijem u mrežu Renault i Dacia odnosno zahtjev AUTOHITA da Konkurencijsko vijeće naloži RENAULT NISSAN SLOVENIJA (i GUMI M) da zaključi ugovor sa AUTOHITOM, protivan je općem načelu slobode ugovaranja, po kojem svako ima pravo da bira sa kime će zaključiti ugovor. Šta više, RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne bi ni bio nadležan da zaključi ovakav ugovor sa Autohitom jer ugovore sa maloprodavcima zaključuje GUMA M.

Drugo, ovakav zahtjev kosi se i sa uspostavljenim principima i praksom EU u domenu zaštite konkurencije, gdje se obveza zaključenja ugovora i opskrbe može samo izuzetno nametnuti pod uvjetom da je 1) tržišni sudionik u vladajućem položaju na tržištu i 2) da je input kojim taj tržišni sudionik raspolaže neophodan (eng. indispensable) za obavljanje usluge na nishodnom tržištu jer za njega ne postoji adekvatna zamjena (što upućuje na postojanje izrazite dominacije, ako ne i monopola tog tržišnog sudionika).

Samim tim, nametanje obveze da se omogući pristup određenom inputu će uglavnom u praksi biti rezervirano za slučajeve pristupa određenoj infrastrukturi kojom upravljaju prirodni monopolisti ili državne kompanije koje su prije liberalizacije tržišta imale monopole u određenim oblastima.

U predmetnom slučaju, 1) RENAULT NISSAN SLOVENIJA (a ni GUMA M) sa manje od tržišnog udijela nikako ne može biti vladajući sudionik na tržištima na kojima je aktivan, kao što je detaljno obrazloženo u dijelu 2.2 Odgovora, 2) za Renault i Dacia proizvode postoje brojni supstituti, uključujući upravo i Nissan proizvode koje je AUTOHIT ovlašten da prodaje, te Renault i Dacia proizvodi nisu ni približno neophodni da bi AUTOHIT mogao da obavlja svoju djelatnost – naime on svoju djelatnost već obavlja i to upravo distribuiranjem Nissan proizvoda, kako i sam navodi, već dugi niz godina. Samim tim, u predmetnom slučaju nije ispunjen nijedan od uvjeta za nametanje obaveze RENAULT NISSAN SLOVENIJA (ili GUMI M) da sa AUTOHITOM zaključi ugovor o distribuciji Renault i Dacia proizvoda.

Na kraju, nametanje obveze zaključenja ugovora sa Autohitom koji ne ispunjava propisane selektivne kriterije bi upravo predstavljalo diskriminaciju postojećih ovlaštenih distributera koji su uredno ispunili i nastavljaju da budu usklađeni sa propisanim selektivnim kriterijima.

- Autohitova paušalna tvrdnja da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA nametnuo nelojalne trgovinske uvjete kojima se ograničava konkurencija, te da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA povrijedio članak 3. stavak 1. Zakona o unutrašnjoj trgovini nije ničim dokazana i svakako je netočna

Iz gore navedenog jasno proizilazi da je (i) GUMA M kriterije selekcije iskomunicirao AUTOHITU, (ii) da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA na dobrovoljnoj bazi te kriterije dodatno objasnio Autohitu, i (iii) da Autohit ove kriterije ne ispunjava, te da zato Autohit nema pravo na pristup distributivnoj mreži. Dakle, ne radi se o nametanju nelojalnih trgovinskih uvjeta, kako to tvrdi Autohit, već o uspostavljanju sustava selekcije distributera na osnovu selektivnih kriterija, što je standardna i, iz ugla pravila o zaštiti konkurencije, dozvoljena praksa u automobilskom sektoru.

Nejasno je pozivanje Autohita na Zakon o unutrašnjoj trgovini, koji Vijeće nije ni nadležno da primjenjuje, već to čini Federalno ministarstvo trgovine, uz mogućnost sudske zaštite u ograničenom broju slučajeva.

- AUTOHITOVA paušalna tvrdnja o navodnom ograničenju broja distributera nije ničim dokazana i nema nikakav značaj u predmetnom postupku

Autohit u Zahtjevu tvrdi da su svojim postupanjem RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMA M ograničili tržište i tehnički razvoj tržišta kroz ograničavanje broja ovlašćenih distributera brendova Renault i Dacia (Zahtjev, str. 7).

Pored toga što ova tvrdnja nije ničim dokazana, ona je irelevantna za predmetni postupak. AUTOHIT naime ne ispunjava propisane selektivne kriterije za prijem u distributivnu mrežu Renault i Dacia. Stoga, ne radi se o ograničavanju broja distributera kako to Autohit tvrdi, već o neispunjavanju propisanih uvjeta za prijem u selektivni distributivnu mrežu sa strane Autohita.

- AUTOHITOVA paušalna tvrdnja o navodnoj diskriminaciji nije ničim dokazana

AUTOHIT u Zahtjevu tvrdi da RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMA M primjenjuju različite uvjete na istu vrstu poslova za različite strane time što priključenje AUTOHITA u distributivnu mrežu uslovljavaju ispunjavanjem različitih kriterija od onih koji se primjenjuju na ostale gospodarske subjekte (Zahtjev, str. 7).

Najprije, nije RENAULT NISSAN SLOVENIJA taj koji uvjetuje prijem AUTOHITA u distributivnu mrežu, već pravo i obvezu uspostavljanja i organizacije selektivne distributivne mreže za Renault i Dacia marke u Bosni i Hercegovini ima uvoznik, tj. GUMA M u ovom slučaju.

Dalje, svakako je potpuno nejasno na kakve različite kriterije Autohit misli jer ovakvu svoju tvrdnju nije potkrijepio niti jednim dokazom.

- AUTOHIT nije dokazao da li su uopšte potrošači oštećeni i koji su to negativni učinci na tržištu

AUTOHIT se uopće nije bavio niti je bilo čime dokazao da li su i na koji način potrošači oštećeni ako AUTOHIT nema ugovor sa GUMA M, odnosno šta je to tačno negativno u tome i kako se to ogleda na tržište. AUTOHIT nije utvrdio da li će potrošači imati manju mogućnost izbora, da li će plaćati ili plaćaju veće cijene zbog toga niti bilo šta drugo, što je sve veoma teško za očekivati s obzirom da već postoji sedam ovlašćenih distributera i servisera Renault i Dacia proizvoda, te očigledno veoma razvijena intra-brand konkurencija.

Iz svega gore navedenog, može se zaključiti da:

(a) RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u ovom postupku jer nije mogao učiniti povrede koje mu AUTOHIT stavlja na teret s obzirom da nije nadležan za uspostavljanje distributivne mreže za Renault i Dacia brendove na teritoriji Bosne i Hercegovine već je to, u relevantnom periodu i do danas, u nadležnosti uvoznika, odnosno u ovom slučaju GUME M.

(b) pored toga što RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u ovom postupku, isto tako nema vladajući položaj u smislu članka 9. Zakona, s obzirom da na predloženom mjerodavnom tržištu maloprodaje uopće nije aktivan a da na tržištima uvoza PV i uvoza LKV na teritoriju Bosne i Hercegovine postoje konkurenati sa značajno jačim tržišnim pozicijama;

(c) uslijed nedostatka vladajućeg položaja RENAULT NISSAN SLOVENIJA na ovim tržištima ne može ni biti govora o zlouporabi u smislu članka 10. Zakona, ali u svakom slučaju radnje RNS-a su u svemu u skladu sa Zakonom jer:

(i) RENAULT NISSAN SLOVENIJA ima pravo da uspostavi određene kriterije za prijem u distributivnu mrežu za Renault i Dacia brendove i takvo postavljanje kriterija ne predstavlja nametanje nepravednih uvjeta ili diskriminaciju u smislu članka 10. Zakona već dozvoljeni oblik selektivne distribucije,

(ii) AUTOHITU su kriteriji za prijem u distributivnu mrežu propisno dostavljeni i obrazloženi,

(iii) AUTOHIT u prethodnom periodu i sve do danas nije ispunio takve kriterije te objektivno i opravdano nije mogao biti primljen u distributivnu mrežu;

RENAULT NISSAN SLOVENIJA ukazuje i na slijedeće:

Činjenica da AUTOHIT već više od godinu dana pokušava da neosnovano „uvjeri“ RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMU M da polaže pravo na prijem u distributivnu mrežu na osnovu

ispunjenja samo dva osnovna kriterija, što AUTOHIT nesumnjivo zna da ne može biti tačno, dovodi u pitanje stvarne motive AUTOHITA. Posebno jer je u tom periodu Autohit mogao da poduzme mjere za ispunjenje i svih ostalih kriterija.

Stiče se naime dojam da AUTOHIT namjerno pogrešno tumači selektivne kriterije i da zapravo i nije imao objektivnu mogućnost a samim tim ni ozbiljnu namjeru da ih ispuni i postane dio mreže distributera. U prilog ovome govore i navodi Autohita da RNS i Guma M nameću nepravedne uvjete trgovine te da je AUTOHIT diskriminiran. Simptomatično je i to što su dopisi AUTOHITA vrlo brzo poprimili antagonistički ton uz prijetnje pokretanjem postupka pred Konkurencijskim vijećem, unatoč krajnje konstruktivnom pristupu RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Imajući navedeno u vidu, pored toga što je Zahtjevom pogrešno obuhvaćen RENAULT NISSAN SLOVENIJA i što je Zahtjev u svakom slučaju i potpuno neutemeljen, kako je obrazloženo u ovom Odgovoru, vjerujemo da je njegov osnovni cilj da bude sredstvo pritiska na RENAULT NISSAN SLOVENIJA čime Autohit zloupotrebljava prava koja su mu Zakonom dana, a kakvu zlouporabu Konkurencijsko vijeće mora spriječiti sukladno sa člankom 14.a. Zakona o upravnom postupku.

3.3. Odgovor gospodarskog subjekta GUMA M na Zahtjev i Zaključak

U Odgovoru gospodarskog subjekta GUMA M u bitnom se navodi sljedeće:

Zahtjevom za pokretanje postupka radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja, podnesenim od strane gospodarskog društva AUTOHIT Sarajevo predlaže se da Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovina donese rješenje kojim se utvrđuje zlouporaba vladajućeg položaja definirana čl. 10. stavak (2), točka a), b) i c) Zakona o konkurenciji BiH, te da se gospodarskom subjektu GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA naloži da zaključi Ugovor sa AUTOHIT o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine, pod jednakim uvjetima utvrđenim u zaključenim ugovorima sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini. Također se predlaže da Konkurencijsko vijeće gospodarskom subjektu GUMA M i gospodarskom subjektu RENAULT NISSAN SLOVENIJA za utvrđenu povredu izrekne novčanu kaznu sukladno odredbama Zakona o konkurenciji BiH.

GUMA M, očitujući se na navode podnositelja zahtjeva, ističe kako su isti u cijelosti neutemeljeni pa predlaže da Konkurencijsko vijeće primjenom odredbi Zakona o konkurenciji BiH donese rješenje kojim se zahtjev društva AUTOHIT za utvrđivanje zlouporabe vladajućeg položaja odbija kao neutemeljen iz slijedećih razloga:

U predmetnom Zahtjevu AUTOHITA u više navrata neutemeljeno navodi kako je društvo GUMA M ekskluzivni importer (uvoznik) vozila marki Renault i Dacia za područje BiH, navodeći kako proizvođač ne dozvoljava uvoz za dalju prodaju vozila osim društva GUMA M.

Navodi Podnositelja zahtjeva u cijelosti neutemeljeni i ne odgovaraju stvarnom stanju niti potpisanim Ugovorima o uvozu i distribuciji između proizvođača i društva GUMA M za marke vozila Renault i Dacia. Naime, predmetni ugovori o uvozu i distribuciji potpisani između društva GUMA M i proizvođača ne sadrže nikakve odredbe o ekskluzivitetu u pogledu uvoza i daljnje prodaje predmetnih marki vozila na mjerodavnom tržištu niti isti sadrže bilo kakve odredbe o zabrani da se predmetne marke vozila uvoze i dalje prodaju putem drugih pravnih osoba.

Dakle, predmetni ugovori ne sadrže zabranjene sastojke u smislu odredbi Zakona o konkurenciji BiH. Naprotiv, čl. 3. predmetnih Ugovora na društvo GUMA M od strane Proizvođača preneseno je neekskluzivno i neprenosivo pravo kupovine i distribucije na teritoriju BiH vozila marke Renault i Dacia, rezervnih dijelova i dodatno opreme, te je u čl. 3.2. jasno naznačeno da Proizvođač može izravno ili neizravno (putem drugih pravnih subjekata) prodavati vozila i rezervne dijelove na teritoriju BiH.

Nadalje, podneskom od 03.07.2020. godine društvo AUTOHIT po prvi put se obraća društvu GUMA M, te u navedenom podnesku traže da ih društvo GUMA M kao ovlašteni uvoznik marki vozila Renault i Dacia uputi na mjesto gdje su javno objavljeni kvalitativni i kvantitativni kriteriji za primanje u mrežu ovlaštenih distributera i/ili serviseru za navedene marke vozila za mjerodavno tržište.

Na predmetni podnesak društvo GUMA M odgovorilo je podneskom od 01.10.2020. godine ističući da nisu bili u mogućnosti ranije odgovoriti na dopis zbog okolnosti uzrokovanih pandemijom virusa

COVID 19 ali i zbog činjenice kako je u tijeku cjelokupna reorganizacija distributivne mreže na mjerodavnom tržištu od strane proizvođača.

U tom smislu GUMA M ističe kako je u trenutku primitka prvog dopisa od strane društva AUTOHIT na mjerodavnom tržištu uistinu bila u tijeku cjelokupna reorganizacija distributivne mreže a prednje iz razloga što je proizvođač marki vozila Renault i Dacia raskinuo sve ugovore o uvozu i distribuciji predmetnih marki vozila sa svim gospodarskim subjektima na mjerodavnom tržištu te je u trenutku primitka dopisa od strane društva AUTOHIT (03.07.2020.) još uvijek u tijeku bilo potpisivanje novih Ugovora o uvozu i distribuciji marki vozila Renault i Dacia između proizvođača i društva GUMA M za mjerodavno tržište, a koji ugovori su na posljetku potpisani strane društva GUMA M te Proizvođača dana 30.10.2020. godine, sa datumom primjene od 04.06.2020. godine. Kako su predmetni Ugovori potpisani dana 30.10.2020. godine, tek u tom trenutku društvo GUMA M postalo je i formalno ovlaštenu (a nikako ekskluzivni, kako to podnositelj zahtjeva pogrešno navodi) uvoznik i distributer marki vozila Renault i Dacia za mjerodavno tržište, pa je tek od navedenog trenutka postojala mogućnost da društvo GUMA M kao ovlaštenu uvoznik, po napatku i odobrenju proizvođača, dostavi društvu AUTOHIT selektivne kriterije iz Ugovora o uvozu i distribuciji za priključenje u mrežu ovlaštenik uvoznika i distributera vozila marki Renault i Dacia na mjerodavnom tržištu, a što je društvo GUMA M i učinilo dana 03.11.2020. godine.

S tim u vezi, netočan je navod Podnositelja zahtjeva u kojem isti navodi kako prije 01.12.2020. godine, nisu postojali selektivni kriteriji za ulazak u mrežu uvoznika i distributera vozila marki Renault i Dacia za mjerodavno tržište. Predmetni kriteriji su postojali ali društvo GUMA M nije bilo ovlašteno iste dostaviti Podnositelju zahtjeva iz razloga što do potpisa Ugovora o uvozu i distribuciji s proizvođačem (Ugovor potpisan tek 30.10.2020) nije još uvijek bio ovlaštenu uvoznik i distributer predmetnih marki vozila pa nije niti imao ovlaštenje iste dostaviti društvu AUTOHIT. Iz navedenog razloga istome je dopisom od 01.10.2020. odgovoreno da je u tijeku reorganizacija cjelokupne distributivne mreže na mjerodavnom tržištu kao i da će selektivni kriteriji Podnositelju zahtjeva biti dostavljeni najkasnije do 01.12.2020. godine, do kada se očekivalo potpisivanje predmetnih ugovora o uvozu i distribuciji sa proizvođačem.

Dakle, društvo GUMA M je kao ovlaštenu uvoznik i distributer vozila marki Renault i Dacia ispunio svoju obvezu dostavljanja selektivnih kriterija Podnositelju zahtjeva za ulazak u mrežu ovlaštenih distributera i servisera za vozila marki Renault i Dacia za mjerodavno tržište, bez odgađanja, odnosno drugi radni dan nakon potpisivanja Ugovora o uvozu i distribuciji marki vozila Renault i Dacia na mjerodavno tržište s proizvođačem.

Nakon primitka selektivnih kriterija od strane društva GUMA M podnositelj zahtjeva je daljnju komunikaciju nastavio sa proizvođačem, odnosno društvom RENAULT NISSAN SLOVENIJA a imajući u vidu da je proizvođač kreirao predmetne selektivne kriterije te je isti i ovlašten za provođenje postupka validacije kandidata za priključenje na mrežu.

Podnositelj zahtjeva je dana 18.03.2021. godine uputio dopis u kojem isti navodi s kojim kriterijima od postavljenih kriterija je Podnositelj zahtjeva usklađen, sa zahtjevom da se u pogledu ostalih kriterija započne postupak validacije.

Za sam postupak validacije usklađenosti sa selektivnim kriterijima nadležan je proizvođač, a što konstatira i sam podnositelj Zahtjeva (peti redak stranice 6. Zahtjeva) ističući da u predmetnim selektivnim kriterijima nigdje ne piše da će "operativna kompanija" imati ugovor s "uvoznikom na teritoriju BiH".

S obzirom na navedeno, društvo GUMA M je daljnju komunikaciju sa podnositeljem zahtjeva prepustilo proizvođaču - društvu RENAULT NISSAN SLOVENIJA a koji je Podnositelju zahtjeva dostavio odgovor na dopis od 26.05.2021. godine u kojem navodi da su Podnositelju zahtjeva dostavljeni selektivni kriteriji za prijem u distributivnu mrežu na mjerodavnom tržištu, ističući da Podnositelj zahtjeva nema osnov tražiti momentalno priključenje mreži prije ispunjenja svih uvjeta navedenih u selektivnim kriterijima, odnosno da je interpretacija Podnositelja zahtjeva da je dovoljno da ispuni prva dva kriterija za ulazak u mrežu netočna.

Iz svih istaknutih činjenica i priloženih dokaza može se izvesti nesporan zaključak da su u trenutku podnošenja zahtjeva za ulazak u mrežu ovlaštenih distributera i servisera za marke vozila Renault i Dacia na mjerodavnom tržištu postojali selektivni kriteriji kreirani od strane Proizvođača. Nadalje,

može se izvesti nesporn zaključak da predmetni selektivni kriteriji ne sadrže nikakve zabranjene sastojke kojima bi se podnositelja zahtjeva stavljalo u nepovoljniji položaj u odnosu na druge gospodarske subjekte na mjerodavnom tržištu, a što ne spori niti sam Podnositelj zahtjeva jer isti u zahtjevu ne navodi da su selektivni kriteriji na bilo kakav način diskriminatorni ili nezakoniti već isti tumači da je dovoljno da ih djelomično ispuni kako bi dobio priključenje u mrežu. Nadalje, može se izvesti nesporn zaključak da je društvo GUMA M ispunilo svoju obvezu dostavljanja predmetnih selektivnih kriterija društvu AUTOPUT odmah nakon što je potpisalo Ugovore o uvozu i distribuciji s proizvođačem (Ugovori potpisani 30.10.2020), dakle čim je dobio status ovlaštenog uvoznika i distributera. Nadalje, može se izvesti nesporn zaključak da je za postupak validacije da li Podnositelj zahtjeva ispunjava selektivne kriterije za ulazak u distributivnu mrežu na mjerodavnom tržištu kao i potpisivanje Ugovora u slučaju ispunjavanja kriterija ovlašten proizvođač. Naposljetku, proizvođač je ušao u postupak validacije s Podnositeljem zahtjeva te je od istome naložio da ispuni sve selektivne kriterije kako bi ušao u mrežu ovlaštenih distributera i serviseri za ovlašteno tržište. Po primitku odgovora od strane proizvođača, Podnositelj zahtjeva se, umjesto da ispuni tražne kriterije i proizvođaču dostavi dokaze o ispunjenju, neosnovano obraća Konkurencijskom vijeću sa zahtjevom za pokretanje postupka radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja.

Kako je iz svega naprijed navedenog proizlazi da društvo GUMA M kao niti društvo RENAULT NISSAN SLOVENIJA nisu izvršili zlouporabu vladajućeg položaja iz čl. 10. stavak (2), točka a), b) i c) Zakona o konkurenciji BiH, to predlažemo da Konkurencijsko vijeće primjenom odredbi Zakona o konkurenciji BiH te odredbi Zakona o upravnom postupku BiH donese rješenje kojim se zahtjev podnositelja odbija kao neosnovan.

4. Produženje roka za donošenje konačnog rješenja

S obzirom na okolnosti u predmetnom postupku i opsežnost konkretnog postupka kao i činjenice da je za utvrđivanje stanja i ocjenu dokaza potrebno izvršiti dodatne analize, Konkurencijsko vijeće je procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 4 (četiri) mjeseca od dana donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano člankom 41. stavak (1) točka c) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je stoga ocijenilo da je rok za donošenje konačnog rješenja po Zaključku o pokretanju postupka koji se odnosi na utvrđivanja kršenja odredbi članka 10. stavak (2) točke a), b) i c) Zakona potrebno produljiti za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu članka 41. stavak (2) Zakona.

Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja donesen je dana 26. svibnja 2022. godine pod brojem: UP-01-26-2-53-24/21. Isti je dostavljen strankama u postupku istog dana u prilogu akta broj: UP-01-26-2-53-25/21 Podnositelju zahtjeva, u prilogu akta broj: UP-01-26-2-53-26/21 gospodarskom subjektu GUMA M, i u prilogu akta broj: UP-01-26-2-53-27/21 gospodarskom subjektu RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

5. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno zemljopisno tržište obuhvaća cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojoj gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupnji mjerodavne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Mjerodavno tržište proizvoda predmetnoga postupka je tržište novih putničkih automobila marke Renault i Dacia, putem veleprodaje i maloprodajne mreže (primarne i sekundarne distribucijske mreže) i ovlaštenih servisa.

Mjerodavno zemljopisno tržište predmetnoga postupka je područje Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga, mjerodavno tržište predmetnog postupka je tržište novih putničkih automobila marke Renault i Dacia, putem veleprodaje i maloprodajne mreže (primarne i sekundarne distribucijske mreže) i ovlaštenih servisa na području Bosne i Hercegovine.

6. Usmena rasprava i daljnji tijek postupka

U daljem tijeku postupka, budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, sukladno članku 39. Zakona, za dan 6. srpnja 2022. godine (pozivi dostavljeni Podnositelju zahtjeva aktom broj: UP-01-26-2-53-28/21, GUMA M aktom broj: UP-01-26-2-53-30/21 i RENAULT NISSAN SLOVENIJA aktom broj: UP-01-26-2-53-29/21 dana 27. svibnja 2022. godine).

Usmena rasprava održana je u prostorijama Konkurencijskog vijeća o čemu je sačinjen Zapisnik broj: UP-06-26-2-018-34/20.

Na usmenoj raspravi Podnositelj zahtjeva i Protivna strana u postupku su ostali pri dosadašnjim iskazima, te postavili pitanja jedni drugima, te pitanja ispred Konkurencijskog vijeća, koja su unesena u zapisnik, a stranke u postupku su se usuglasile da će na ista dostaviti pisane odgovore u roku od 15 dana, što je evidentirano Zapisnikom.

Gospodarski subjekt AUTOHIT je dana 21. srpnja 2022. godine, dostavio traženo sa usmene rasprave, aktom broj: UP-01-26-2-53-35/21, u prilogu kojeg je dostavio traženu dokumentaciju, te dao odgovore na postavljena pitanja, u bitnom kako slijedi:

Stranke protiv kojih je podnesen zahtjev su u svojim izjašnjenjima u pisanim podnescima, a posebno u izjašnjenjima na samoj usmenoj raspravi, nedvosmisleno sami iskazali da zlouporabljaju vladajući položaj na tržištu vozila marke Renault i Dacia, a na teritoriju, odnosno području BiH.

Naime, kod same činjenice da je nesporno da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA, ovlašteni distributer, novih vozila marke Renault i Dacia za područje Balkana, odnosno za mjerodavno tržište BiH, proizilazi da je upravo ovaj subjekt odgovoran za uređivanje samog tržišta ovog proizvoda. Također je nesporno i da jedini subjekt koji je pristupio mreži ovog proizvoda na području BiH, jeste subjekat GUMA M, kao subjekt koji ima ugovor sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA o uvozu, prodaji novih vozila marke Renault i Dacia, kao i rezervnih dijelova i servisa.

Tijekom samog postupka je vidljivo i da stranke protiv kojih je podnesen zahtjev nemaju jasan stav koji od ova dva subjekta je trebao provesti postupak validacije, odnosno provesti postupak ispitivanja da li podnositelj zahtjeva ispunjava kriterije, i koje još kriterije treba da ispuni da bi pristupio prodajnoj mreži, bilo primarnoj ili sekundarnoj.

U svojim izjašnjenjima na usmenoj raspravi oba subjekta prebacuju odgovornost sa jednog na drugog, u smislu koji od subjekata je trebao provesti validaciju, pri tome ne iznoseći bilo kakvu argumentaciju za svoje stavove ili tvrdnje.

Isto tako, jasno je da tijekom cijelog razoblja od podnošenja zahtjeva, za pristup mreži, podnositelj zahtjeva nije dobio niti jedan upit, odgovor ili bilo koju radnju oba subjekta, a na temelju koje bi mogao pristupiti ispunjenjenju selektivnih kriterija.

Stoga su paušalni navodi oba subjekta da podnositelj zahtjeva od 13 ne ispunjava većinu selektivnih kriterija, prosto jer to prije svega nije točno i iz razloga što nikada nije proveden bilo kakav postupak, utvrđivanja ispunjenosti uvjeta, niti je ostavljena mogućnost da se ti uvjeti dodatno pojašne, kako bi podnositelj zahtjeva u rokovima propisanim selektivnim kriterijima i ispunio takve uvjete.

Posebno je indikativno da su subjekti protiv kojih je podnesen zahtjev već provodili validaciju i provjeru selektivnih kriterija, kod drugih subjekata iz prodajne mreže, a kod podnositelja zahtjeva se izjašnjavaju da to do sada nikada nisu provodili??

Podnositelj zahtjeva traži da Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, provede Zakonom predviđeni postupak te da donese Rješenje kojim se utvrđuje zlouporaba vladajućeg položaja gospodarskih subjekata GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, na tržištu veleprodaje proizvoda marke

Renault i Dacia ovlaštenim trgovcima u BiH, ograničavanjem tržišta i primjenom različitih uvjeta prema gospodarskom subjektu AUTOHIT za istu ili sličnu vrstu poslova u odnosu na ostale ovlaštene trgovce koji vrše prodaju i servisiranje proizvoda marke Renault i Dacia u BiH, u smislu odredbi članka 10. stavak 2. točke b) i c) Zakona o konkurenciji, kao da naloži zaključenje Ugovora o prodaji i servisiranju proizvoda marke Renault i Dacia (novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova na području Bosne i Hercegovine) sa gospodarskim subjektom AUTOHIT na vremensko razdoblje od pet godina pod jednakim uvjetima utvrđenim u zaključenim ugovorima o prodaji i servisiranju Renault i Dacia motornih vozila sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini, te dostavljanje dokaza o istome Konkurencijskom vijeću u vremenskom roku od 8 dana od dana zaključivanja predmetnog ugovora, te da se istima izrekne novačna kana, te odredi nadoknada troškova postupka.

Gospodarski subjekt RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dana 21. srpnja 2022. godine, dostavio traženo sa usmene rasprave, aktom broj: UP-01-26-2-53-36/21, u prilogu kojeg je dostavio traženu dokumentaciju sa usmene rasprave, te dao odgovore na postavljena pitanja, u bitnom kako slijedi:

Na prvom mjestu RENAULT NISSAN SLOVENIJA ponovno ističe da ostaje kod prigovora pasivne legitimacije u ovom postupku jer nije mogao izvršiti niti jednu od radnji koje su mu stavljene na teret, s obzirom da pravo i obvezu uspostavljanja i održavanja distributivne mreže za Renault i Dacia ima uvoznik, odnosno u ovom slučaju GUMA M, a ne RENAULT NISSAN SLOVENIJA, te da uvoznik zaključuje ugovore sa ovlaštenim distributerima. Ovo nedvosmisleno proizilazi iz slijedećih članaka Uvozničkih ugovora za Renault i Dacia:

- (a) Članak 6.2.: „Uvoznik će uspostaviti i održavati trgovačku mrežu na Teritoriji radi prodaje Proizvoda i Postprodajnih usluga, a koja će uključivati dovoljan broj kvalifikovanih Trgovaca ...”
- (b) Članak 6.3.: „Uvoznik će sačiniti pismeni ugovor sa svakim Trgovcem ... Uvoznik će u svakom trenutku vršiti odgovarajući nadzor svakog Trgovca prema tom ugovoru. ...”
- (c) Članak 9.1.: „Uvoznik će prodavati i vršiti distribuciju, te osigurati da Trgovci prodaju i distribuiraju Proizvode ... obezbjeđujući, u svakom trenutku, strogo ispunjenje uvjeta navedenih u Selektivnim Kriterijumima koji se nalaze u Prilogu.”

RENAULT NISSAN SLOVENIJA dakle nema zaključen ugovor niti sa jednim ovlaštenim trgovcem o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine pa tako ne može zaključiti ugovor ni sa društvom AUTOHIT, što je sve u potpunosti sukladno sa gore citiranim odredbama Uvozničkih ugovora. Ove tvrdnje RENAULT NISSAN SLOVENIJA ničim nisu dovedene u pitanje u tijeku usmene rasprave niti od strane AUTOHITA niti od strane GUMA M. AUTOHIT je sa svoje strane u tijeku rasprave naveo da sa društvom RENAULT NISSAN SLOVENIJA ima zaključen tzv. Uvoznički ugovor za vozila Nissan, a što svakako nije sporno, ali je irelevantno za ovaj postupak, s obzirom da pravo da distribuira vozila Nissan po uvozničkom ugovoru za Nissan ne podrazumijeva pravo AUTOHITA da uvozi i distribuira vozila Renault i Dacia.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA niti u jednom trenutku nije imao razlog da smatra da društvo AUTOHIT želi zaključenje Uvozničkog ugovora za Renault i Dacia vozila, nego da AUTOHIT želi da postane član distributivne mreže u BiH za Renault i Dacia vozila, a kojom u cijelosti upravlja i navedenu organizira i uspostavlja društvo GUMA M. Naime, u svim dopisima AUTOHITA, uključujući i u prvom od 5. veljače 2020. godine, AUTOHIT je tražio pristup mreži ovlaštenih distributera i servisera, a ne uvoznika. Ističe se nema vladajući položaj u smislu članka 9. Zakona. Postojanje vladajućeg položaja je nužna zakonska pretpostavka koja mora biti ispunjena da bi se ovaj postupak uopće vodio protiv RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a ona nije ispunjena u ovom slučaju.

AUTOHIT navodi kako GUMA M nema konkurenta na tržištu uvoza i veleprodaje vozila marki Renault i Dacia za područje BiH, u naknadnom podnesku od 09.02.2022. godine AUTOHIT je odjednom naveo da se kao mjerodavno tržište ima smatrati tržište proizvoda marke Renault i Dacia, odnosno maloprodaja motornih vozila i dijelova, servisiranje i popravka na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine. AUTOHIT je potpuno pogrešno zaključio da se maloprodajno tržište motornih vozila određuje na nivou brenda (Renault i Dacia) bez da takvu tvrdnju, sukladno sa pravilima o metodologiji definiranja mjerodavnog tržišta, potkrijepi analizom supstitucije potražnje i supstitucije ponude i prethodnom mjerodavnom praksom u ovom sektoru, što potvrđuje i mjerodavna praksa Konkurencijskog vijeća, gdje u jednoj odluci mjerodavno tržište definiralo dosta široko, kao tržište

veleprodaje i maloprodaje putničkih, motornih, teretnih i komercijalnih vozila u Bosni i Hercegovini, a u drugoj kao tržište teških kamiona.

Što se tiče dostavljenih dokaza od strane AUTOHITA na usmenoj raspravi od 06.07.2022. g. RENAULT NISSAN SLOVENIJA smatra da je nesporno da je AUTOHIT uvoznik za Nissan vozila i da sa navedenim RENAULT NISSAN SLOVENIJA ima potpisan Uvoznički ugovor. Sve dokaze koje je Autohit predložio na usmenoj raspravi se odnose na te činjenice koje su nesporne.

Međutim, za RENAULT NISSAN SLOVENIJA je sporno da AUTOHIT dokazujući da je uvoznik za Nissan vozila sebe smatra sposobnim i podobnim za uključivanje u distributivnu mrežu za Renault i Dacia vozila, posebno imajući u vidu da je upravo tijekom suradnje oko Nissan vozila AUTOHIT nekoliko puta bio upozoren od strane RENAULT NISSAN SLOVENIJA da ne ispunjava uvjete financijske solidnosti.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA je u više navrata istakao i obavijestio AUTOHIT da je financijski nestabilno društvo te je bio opomenut u okviru saradnje za Nissan vozila, te u vezi s tim dostavljaju se slijedeći dokazi:

(a) Upravo zbog nepovoljne financijske situacije Autohita i slabih prodajnih rezultata za marku Nissan, 20.02.2019. godine održan je sastanak sa Autohit u Sarajevu na kojem je, između ostalog ustanovljeno slijedeće: "Detaljnou analizom rada uvoznika ustanovljena je loša financijska situacija iz razloga preinvestiranja Uvoznika u objekat što je dovelo do višegodišnje financijske nestabilnosti te nedostatka kapitala za adekvatan operativni rad. Nedostatak kapitala je doveo do neadekvatnog stock-a na lokaciji uvoznika što onemogućava adekvatnu prodaju. ..." Na ovom sastanku AUTOHITU je na transparentan način prikazano stanje ispunjenosti financijskih kriterija za distribuciju brendova Društva te je eksplicitno ukazano da Autohit ove kriterije ne ispunjava, te da svaki Distributer i Uvoznik moraju biti usklađeni sa ovim kriterijima u svakom trenutku počevši od potpisivanja ugovora pa nadalje. „Na sastanku 20.02.2019. Uvozniku su na transparentan način prezentirani financijski standardi Renault-Nissan franšize koje svaki Distributer i Uvoznik moraju imati usklađene u svakom trenutku, počevši od trenutka potpisivanja Ugovora o Uvozu i Distribuciji, pa tako i tijekom trajanja navedenog Ugovora. ...

(b) Da društvo Autohit ima i da je imalo financijske poteškoće vidljivo je i iz njihovog financijskog izvješća kroz godine koji u prilogu dostavljamo.

(c) Pored navedenog, AUTOHIT često kasni sa isplatom cijene za vozila Nissan tijekom posljednjih par godina, što dokazujemo primjerom komunikacije od 23.9.2019. kojom je Društvo skrenulo pažnju AUTOHITU na postojanje dospjelih, a neizmirenih dugovanja.

(d) Zbog dugovanja AUTOHITA, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je svojevremeno obračunavao zatezne kamate na neplaćene račune, a jedan primjer takvog obračuna, koji potvrđuje i da je AUTOHIT nesporno morao biti svjestan svojih dugovanja i nestabilne financijske situacije, dostavljamo u prilogu.

(e) Također skrećemo pažnju da je AUTOHIT i tokom cijele 2022. godine imao financijskih poteškoća kao što proizilazi iz brojnih izvješća koji pokazuju da AUTOHIT nije izmirivao dospjela dugovanja prema Društvu, a koji su dostavljeni u prilogu.

Gospodarski subjekt GUMA M je dana 1. kolovoza 2022. godine, dostavio traženo sa usmene rasprave, aktom broj: UP-01-26-2-53-37/21, u prilogu kojeg je dostavio traženu dokumentaciju, te dao odgovore na postavljena pitanja, u bitnom kako slijedi:

Na usmenoj raspravi je traženo pojašnjenje o načinu na koji je vršena evaluacija ispunjenja kriterija za ulazak u sekundarnu mrežu od strane trenutnih članova sekundarne mreže za marke vozila "Renault" i "Dacia" za tržište Bosne i Hercegovine, i to gospodarske subjekte: Autocentar Ovnak, Autocentar Beganović, Autokuća Matijević, Autocentar Zeko, Halilović d.o.o. te Timko d.o.o.

Društvo GUMA M ušlo je u primarnu mrežu kao ovlašteni uvoznik i distributer za vozila "Renault" i "Dacia" za tržište Bosne i Hercegovine počevši od 2001. godine i to nakon ispunjenja selektivnih kriterija postavljenih od strane društva Renault, u skladu sa evaluacijskim postupkom koje je provelo društvo Renault.

U vrijeme ulaska društva GUMA M u primarnu mrežu, svi gospodarski subjekti koji su trenutno članovi sekundarne mreže, su također bili članovi primarne mreže. Dakle, svi navedeni subjekti su zadovoljili selektivne kriterije postavljene od strane društva Renault u evaluacijskom postupku koji je provodilo društvo Renault te su postali uvoznici i distributeri marki vozila "Renault" i "Dacia" za tržište Bosne i Hercegovine.

Od 01.01.2010. godine na tržištu Bosne i Hercegovine ostaju tri člana primame mreže za marke vozila "Renault" i "Dacia" i to društvo Guma M, društvo Union auto d.o.o., te društvo Bunjo d.o.o. dok svi ostali članovi primarne mreže (gospodarski subjekti pobrojani u uvodnom dijelu ovog očitovanja) na temelju dogovora sa Renault-om postaju članovi sekundarne mreže (bilo da rade sa GUMA M, Union auto d.o.o. ili Bunjo d.o.o.). Od 2018. godine društvo GUMA M ostaje jedini član primame mreže dok sva ostala društva postaju dio sekundarne mreže.

Dakle, društvo GUMA M od samog ulaska u primarnu mrežu za marku vozila "Renault" i "Dacia" pa do današnjeg dana nije primilo niti jedan gospodarski subjekt u sekundarnu mrežu za predmetne marke vozila niti je provodio evaluacijski postupak ispunjavanja selektivnih kriterija za ulazak u sekundarnu mrežu (koji kriteriji su identični kriterijima za ulazak u primarnu mrežu) a sve iz razloga što za navedeni postupak isti nije niti nadležan sukladno odredbama ugovora i selektivnih kriterija dok su svi članovi sekundarne mreže u istu prešli iz primame mreže te su isti prošli evaluacijski postupak organiziran i proveden od strane društva Renault prilikom ulaska u primarnu mrežu.

S tim u vezi, društvo GUMA M ne posjeduje nikakvu materijalnu dokumentaciju vezanu za ispunjavanje selektivnih kriterija i provođenje evaluacijskog postupka ispunjavanja istih od strane članova sekundarne mreže.

Dostavljeni podnesci su proslijeđeni od strane Konkurencijskog vijeća na uvid ostalim stranama u postupku, dana 8. kolovoza 2022. godine. Dana 29. kolovoza 2022. godine gospodarski subjekt RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dostavio odgovor na izjašnjenja AUTOHIT i GUMA M zaprimljeno pod brojem: UP-01-26-2-53-41/21.

7. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja mjerodavnih činjenica i dokaza utvrđenih tijekom postupka, činjenica iznijetih na usmenoj raspravi, podataka i dokumentacije mjerodavnih institucija, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

Člankom 9. stavak (1) i (2) Zakona propisano je kako gospodarski subjekt ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog gospodarskog subjekta na mjerodavnom tržištu, udjele na tom tržištu koje imaju njegovi konkurenti, kao i pravne zapreke za ulazak drugih gospodarskih subjekata na tržište. Pretpostavlja se da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnom tržištu ima udjel veći od 40%.

Člankom 10. stavak (1) propisano je da je zabranjena svaka zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu, a člankom 10. stavak (2) točka propisano je da se zlouporaba vladajućeg položaja posebno odnosi na: a) izravno ili neizravno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija, b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, c) primjenu različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, d) zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Zlouporaba vladajućeg položaja, pored kriterija propisanih u članku 10. Zakona, smatraju se i slučajevi propisani Odlukom Konkurencijskog vijeća o definiranju kategorija vladajućeg položaja propisani u članku 9. predmetne Odluke.

U konkretnom slučaju, gospodarski subjekt AUTOHIT, navodi kako postoji zlouporaba vladajućeg položaja iz članka 10. stavak (2) točka a), b) i c) Zakona, od strane gospodarskih subjekata GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a koja se očituje u odbijanju zaključenja ugovora o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine, pod jednakim uvjetima utvrđenim u zaključenim ugovorima o prodaji i servisiranju Renault i Dacia motornih vozila sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini.

U postupku je utvrđeno i kako gospodarski subjekt AUTOHIT ima zaključen ugovor o uvozu i distribuciji vozila marke Nissan sa gospodarskim subjektom RENAULT NISSAN SLOVENIJA, i već već dugi niz godina poslovno surađuje sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Na temelju dostavljenih dokaza i utvrđenog činjeničnog stanja, kao argumentacije iznesene tijekom postupka, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je razmatralo navedeni predmet i donijelo odluku da se Podnositelj u svom zahtjevu odbije, jer radnje koje se stavljaju na teret gospodarskim subjektima GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne predstavljaju zlouporabu vladajućeg položaja iz članka 10. Zakona.

Kako bi se utvrdila zlouporaba vladajućeg položaja, prije svega je potrebno utvrditi postojanje vladajućeg položaja. Naime, Zakon o konkurenciji ne zabranjuje vladajući položaj sam po sebi, već isključivo zlouporabne radnje koje mogu iz istog proisteći. Za potrebe ocjene predmetnog slučaja, Konkurencijsko vijeće je zaključilo kako je potrebno utvrditi postojanje vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu od strane gospodarskih subjekata GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Tako, prema podacima iz spisa predmeta distribuciju Renault i Dacia motornih vozila kao članovi sekundarne distribucijske mreže na mjerodavnom tržištu obavljaju i:

- Autocentar Ovnak,
- Autocentar Beganović
- Autokuća Matijević
- Autocentar Zeko
- Halilović d.o.o. i
- Timko d.o.o.

Njihov udjeli u prodaji automobila marke Renault i Dacia bi izgledali kako je prikazano u tablicama 1. i 2.:

Tablica 1. broj prodanih vozila u 2021. godini

Broj prodanih vozila 2021. godini od strane maloprodajnih kuća	Renault	Dacia
Guma M d.o.o.	* ¹	*
Ovnak d.o.o.	*	*
Beganović d.o.o.	*	*
Matijević d.o.o.	*	*
Zeko d.o.o.	*	*
Halilović d.o.o.	*	*
Timko d.o.o.	*	*
Ukupno	*	*

Tablica 2. Udijeli u prodaji za 2021. godinu

Tržišni udijeli u 2021. maloprodajnih kuća u 2021. godini	Renault	Dacia
Guma M d.o.o.	*	*
Ovnak d.o.o.	*	*
Beganović d.o.o.	*	*
Matijević d.o.o.	*	*
Zeko d.o.o.	*	*

¹ Podatci predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu članka 38. Zakona o konkurenciji.

Halilović d.o.o.	*	*
Timko d.o.o.	*	*
Ukupno	*	*

Iz tablica je vidljivo da Guma M d.o.o. ima vladajući položaj u okviru prodaje Renault i Dacie vozila. Budući da je Guma M d.o.o. jedini uvoznik navedenih vozila i jedina iste isporučuje pobrojanim maloprodajama njen vladajući položaj upravo i proizilaze iz dane pozicije. Međutim, Guma M d.o.o. taj položaj ne zlorabljuje jer postojeće činjenice i stanje na tržištu ne upućuje na zlorabu.

Dalje, shodno podacima sa web stranice proauto.ba utvrđeno je da ukupna prodaja novih vozila marke Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini u 2021. godini od strane svih ovlaštenih distributera, iznosila je 6,43% za Daciju i 6,12% za Renault u odnosu na prodaju ostalih brandova iz automobilske industrije koji su zastupljeni u Bosni i Hercegovini.

Navedeno upravo ukazuje da je ukupni udio prodanih vozila marke Renault i Dacia na tržištu Bosne i Hercegovine je 6,43%, odnosno 6,12% respektivno, a u okviru datih brandova Guma M d.o.o. je samo jedan od prodavatelja na maloprodajnom tržištu. Iz svega navedenog utvrđeno je da je GUMA M samo jedan od prodavatelja novih vozila na maloprodajnom tržištu.

Kao drugo, utvrđeno je i kako gospodarski subjekt RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne vrši maloprodaju automobila Dacia i Renault na tržištu Bosne i Hercegovine pa stoga i nema udjela na mjerodavnom tržištu.

Sukladno članku 9. Zakona gospodarski subjekt ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog gospodarskog subjekta na mjerodavnom tržištu, udjele na tom tržištu koje imaju njegovi konkurenti, kao i pravne zapreke za ulazak drugih gospodarskih subjekata na tržište. Pretpostavlja se da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnom tržištu ima udjel veći od 40%.

Na temelju gore navedenog, i podataka o ukupnoj prodaji novih automobila marke Renault i Dacia, utvrđeno je da gospodarski subjekti GUMA M ima vladajući položaj, a RENAULT NISSAN SLOVENIJA nema vladajući položaj na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini, međutim ni jedan od ova dva subjekta ne zlorabljavaju vladajući položaj.

Dakle, nesporno je utvrđeno kako gospodarski subjekt GUMA M, na maloprodajnom tržištu novih automobila u Bosni i Hercegovini ima konkurente, a samim tim i proizvodi koje prodaje imaju svoje supstitute, u vidu drugih marki automobila, kao i da RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne posluje na tržištu maloprodaje novih automobila u Bosni Hercegovini.

Kao bitno Konkurencijsko vijeće ističe da i sam Zakon o gospodarskim društvima FBiH, u članku 2. propisuje kako je razlog osnivanja nekog gospodarskog društva stjecanje dobiti, što je dakle logičan i legitiman cilj poslovanja svakog gospodarskog subjekta na tržištu. Način, metode, poslovne politike, te kako će se ostvariti ciljevi poslovanja, svaki gospodarski subjekt na tržištu je slobodan sam za sebe u planirati i provoditi. Samim tim, ne postoji mogućnost institucionalnog „nametanja“ zaključivanja Ugovora određenom gospodarskom subjektu, te nalaganja istom da posluje s drugim gospodarskim subjektom ukoliko ne želi, ili smatra da mu poslovanje s istim neće doprinijeti ostvarenju zacrtanih poslovnih politika i ciljeva.

Međutim, postojanje vladajućeg položaja od strane određenog gospodarskog subjekta, podrazumijeva i zabranu zlorabe istog, a pod zlorabom se između ostalog, podrazumijeva i tzv. „odbijanje poslovanja“ koje se u određenim slučajevima može okarakterizirati kao zloraba vladajućeg položaja, te mogućnost kažnjavanja subjekata koji takve radnje vrše.

Znači, ukoliko gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu, prilikom svog djelovanja i postupanja na tržištu, zabranjeno je poduzimanje bilo kakvih aktivnosti koje bi imale za posljedicu uklanjanje ili umanjeње tržišne konkurencije, koje su posebno propisane u članku 10. stavak (2) Zakona o konkurenciji, dok gospodarski subjekt koji nije u vladajućem položaju na tržištu slobodan je

samostalno i bez ograničenja odlučivati s kime će sklapati poslovne sporazume i koje će metode upotrijebiti.

Nakon provedenog postupka utvrđeno je i kako gospodarski subjekti GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, nisu poduzimali bilo kakve aktivnosti koje bi predstavljale zlouporabu vladajućeg položaja, kako je propisano u članku 10. stavak (2) Zakona o konkurenciji.

Tijekom postupka gospodarski subjekti GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, su na različit način tumačili odredbe Ugovora o uvozu i distribuciji koji su međusobno potpisali, u vezi s procjenom ispunjenosti selektivnih kriterija za prijem u distributivno servisnu mrežu gospodarskih subjekata, u konkretnom slučaju AUTOHITA. Konkurencijsko vijeće se za potrebe ovog postupka nije upuštalo u ocjenu nadležnosti koji gospodarski subjekt je po Ugovoru dužan vršiti procjenu ispunjenosti navedenih selektivnih kriterija.

Također, tijekom postupka je utvrđeno kako gospodarski subjekt AUTOHIT ima zaključen Ugovor o uvozu novih vozila marke Nissan sa gospodarskim subjektom RENAULT NISSAN SLOVENIJA, čime je on član primarne distribucijske mreže, temeljem kojeg isti vrši izravni uvoz vozila marke Nissan i vrši prodaju na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Međutim, gospodarski subjekt AUTOHIT tijekom postupka nije precizirao želi li distribuciju vozila marke Renault i Dacia vršiti kao član primarne mreže, ili pak kao član sekundarne mreže distributera. U slučaju da je tražio zaključenje ugovora za člana primarne mreže, isti bi po ispunjenju uvjeta (sektivnih kriterija) zaključio uvoznički ugovor sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a u slučaju da je tražio zaključenje ugovora za člana sekundarne mreže distributera i servisera vozila marke Renault i Dacia, isti bi po ispunjenju selektivnih kriterija zaključio ugovor sa GUMA M.

Kao pitanje koje je bilo predmet ovog postupka je, ispunjava li AUTOHIT selektivne kriterije za prijem u mrežu, a za koje je isti tvrdio kako u pogledu ispunjenosti selektivnih kriterija nema zapreke za trenutačno i bez odlaganja zaključenje ugovora o distribuciji vozila marke Renault i Dacia sa protivnom stranom.

Po ovom pitanju nesporno utvrđeno je kako su selektivni kriteriji, čije je ispunjenje traži identični i za stjecanje statusa člana primarne i sekundarne distribucijske mreže, međutim i GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA su navodili kako gospodarski subjekt AUTOHIT ne ispunjava selektivne kriterije za ulazak u distributivnu mrežu Renaulta i Dacie.

U konačnici, u pogledu ispunjenja uvjeta propisanih selektivnim kriterijima, punomoćnik gospodarskog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA je na usmenoj raspravi održanoj dana 6. srpnja 2022. godine izjavio kako AUTOHIT ne ispunjava kriterije za ulazak u mrežu distributera ili uvoznika iz razloga financijske solidnosti, a taj bi kriterij trebao ispunjavati. Nakon usmene rasprave dostavljeni su i dokazi kojima se prednji navodi potkrijepljuju (Zapisnik sa sastanka od 20.2.2019. godine, Izvod iz financijskih izvješća društva Autohit d.o.o, E-mail od 23.9.2019. godine upućen Autohitu od strane RNS, Obračun zatezne kamate od 29.6.2019. godine, Adex Receivable reports od 26.4.2022. godine).

Također, na usmenoj raspravi punomoćnik gospodarskog subjekta GUMA M izjavio da, imajući u vidu kako se u poslovnu korespondenciju sa AUTOHITOM uključio i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, te da je isti naveo kako AUTOHIT ne ispunjava selektivne kriterije za prijem i u primarnu i u sekundarnu distribucijsku mrežu, GUMA M nije imala ovlast preispitivati takvu odluku subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a sve sukladno članku 6.2. Ugovora između GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Dodatno, obje strane i GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA su naveli kako je AUTOHIT izričito potvrdio u svojim podnescima kako od ukupno 15 ispunjava 2 kriterija za pristupanje u mrežu. Međutim, po tom pitanju utvrđeno je kako je AUTOHIT tražio očitovanje i preciziranje selektivnih kriterija, te da za ispunjenje istih je potreban uviđaj od strane predstavnika Renaulta i Dacie kako bi se utvrdilo točan način ispunjenja istih, što je u ovom slučaju izostalo.

Budući da je sukladno članku 36. stavak (1) Zakona, teret dokazivanja je na stranci koja je podnijela zahtjev za pokretanje postupka, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo kako podnositelj zahtjeva

AUTOHIT u ovom postupku nije uspio dokazati postojanje zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak (2) Zakona od strane GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Temeljem prednjeg, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA nisu zlouporabile vladajući položaj iz članka 10. stavak (1) točka a), b) i c) Zakona kojim je propisano da je zabranjena svaka zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu, a člankom 10. stavak (2) točka propisano je da se zlouporaba vladajućeg položaja posebno odnosi na: a) izravno ili neizravno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija, b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, c) primjenu različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnotežan i nepovoljan konkurentski položaj.

Nadalje, iako je u ovom postupku utvrđeno postojanje vladajućeg položaja od strane gospodarskog subjekata GUMA M nije utvrđena njegova zlouporaba, dok za RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije utvrđeno ni postojanje vladajućeg položaja niti njegova zlouporaba. Stranke u postupku i eventualni spor vezano za uvoz i distribuciju novih motornih vozila marke Renault i Dacia, imaju mogućnost rješavati sudskim putem.

Na temelju svega navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. izreke ovoga Rješenja.

8. Troškovi postupka

Punomoćnik Podnositelja zahtjeva je dana 21. srpnja 2022. godine podneskom broj: UP-01-26-2-53-32/21 dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 5.129,28 KM, sa uključenim iznosom PDV-a, dodatno sa iznosom administrativne pristojbe prema zahtjevu Konkurencijskog vijeća.

Do dana donošenja rješenja punomoćnik gospodarskog subjekta GUMA M nije dostavio troškovnik. Punomoćnik gospodarskog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dana podneskom broj: UP-01-26-2-53-36/21 dana 21. srpnja 2022. godine, dostavio troškovnik u iznosu 2.970 bez PDV-a, a što ukupno iznosi 3.474,90 KM sa uključenim iznosom PDV-a.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja troškova postupka uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku i to članak 105. stavak (2) Zakona o upravnom postupku kada u postupku sudjeluju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su toj stranci nastali sudjelovanjem u postupku. Ako je koja od strana djelomično uspjela u svom zahtjevu, dužna je nadoknaditi protivnoj strani troškove razmjerno dijelu svog zahtjeva u kojem nije uspjela.

Kako je u predmetnom postupku Podnositelj zahtjeva nije uspio sa svojim Zahtjevom, Konkurencijsko vijeće je prihvatilo Zahtjev gospodarskog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA za naknadu troškova.

Na osnovu gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 2. i 3. izreke ovoga Rješenja.

9. Administrativna pristojba

Sukladno članku 2. tarifni broj 107. stavak (1) točka f) Odluke o visini administrativnih pristojbi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», broj 30/06, 18/11 i 75/18) Podnositelj zahtjeva je na ovo Rješenje obavezan uplatiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

Sukladno odredbi članka 3. stavak (2) točka b) Odluke o visini administrativnih pristojbi u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem, Podnositelj zahtjeva je nakon izvršene uplate

dužan uplatnicu kao dokaz o izvršenoj uplati administrativne pristojbe dostaviti Konkurencijskom vijeću, prije dostavljanja Rješenja.

Ukoliko Podnositelj zahtjeva ne izvrši uplatu administrativne pristojbe, Konkurencijsko vijeće će pokrenuti postupak prinudne naplate po proceduri koja je propisana člankom 18. Zakona o administrativnim pristojbama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 i 3/10).

Slijedom navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 4. izreke ovog Rješenja.

10. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti Upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Predsjednik

Nebojša Popić

Dostaviti:

- Autohit d.o.o, putem opunomoćenika
- RNS d.o.o., putem opunomoćenika,
- Guma M d.o.o., putem opunomoćenika, i
- U spis;